

Romanos

¹ Høøch hädaa nocy njahby, høøch Pablohajpä. Høøchä Jesucristo xyajtuumb nebiä moonsän. Hamuumdu'jóothøchä miädia'agy jaduhñ nyajtuunä. Dióshøch jaduhñ xpiädaac cooch ndúnät apóstol. Cooch jaduhñ nduñ apóstol, je'eduhñ ñänøømby coochä Dios xwyiinguejxy coochä miädia'agy nmäwädíjtät ja'a yHuungcøxpä, coo hajxy yaa hoy xñähho'túutäm.

² Jéquiänä Dios jaduhñ miänaañ cooc ja'a yHuung hánajty yaa quiexa'añ hädaa yaabä naaxwiin. Jim jaduhñ myiñ cujaay maa ja'a Diosmädia'aguiän. Ja'a jäya'ayä Diosmädia'agy hajxy jecy yajwá'xäbä, jaaya'ayhajxy jaduhñ jecy cujahy. ³ Ja'a Jesucristo ja'a Dios jaduhñ yHuunghajpy, ja'a hajxy nWiindsønähájtämbä. Jäya'ayhajt je'e hädaa yaabä naaxwiin neby højtshájtäm. Ja'a rey David yhap yhoc hánajty je'e. ⁴ Y coo ja'a Jesucristo yho'cy, mänit jiuypiojtägajch ja'a yhEspírituhaam. Coo jaduhñ jiuypiojtägajch, jaduhñ yajnajuø'øy coo je'e ja'a Dios yHuunghadyii, coo møcmäjaa jiaanç tehñ miøødä, coo ja'a Dioshèspíritu jiaanç tehñ miøødä.

⁵ Coo ja'a Jesucristo hajxy xñähho'túutäm, coo jiuypiojtägajch, páadyhøchä Dios tøø xquiexy wi-induhmyhagajpt mädia'agy-yajwa'xpä ja'a Jesucristocøxpä, weenä jäya'ayä Diosmädia'agy hajxy miäbøcy, ween hajxy hoy yajtuñ, weenä Jesucristo hajxy jaduhñ wyiingudsähgø'øy. Coochä

Dios jaduhñ tøø xquiexy, yajcähxø'py je'eduhñ cooçh jaduhñ xquiumay. ⁶ Møød mijtsä Dios xyajñähdiipä coo ja'a Jesucristo miädia'agy hajxy mbanøcxäbät, mijts jim hijpä maa ja'a cajpt jaduhñ xiøhatiän Roma. ⁷ Mijts hädaa nocy nyajñäjaayøøby, pønhatiä Dios yaghijpy quiø'øjooty jim Roma. Jaaya'ay mijts jaduhñ xyajñähdi coo ja'a miädia'agy hajxy mmäbøjcät. Xjiaanç tehñ chojp mijts jaaya'ay jaduhñ. Ween mijtsä hoyhajtä weenhajt xmio'oy møødä yHuung Jesucristo, ja'a hajxy nWiindsønähjtämbä. Ja'a Dios hajxy nDeedyhajtäm.

⁸ Jayøjphøçhä Dios Dioscujú'uyäp nmo'oy. Coo ja'a Dioscujú'uyäp hajxy jaduhñ nyéjcäm, mänitä Jesucristo hajxy jaduhñ xñähgapxtúütäm. Wiinduhmyhagajptä mädia'agy wiädity cooc mijtsä Diosmädia'agy hoy mjaanç tehñ miäbøcy nägøxiä. Páadyhøçhä Dioscujú'uyäp nyecy. ⁹ Najuøøbiä Dios cooçh tøy nmädia'agy cooçh nmäna'añ coo mijts homiänaajä njahmiech cooçhä Dios naxy nba'ya'axy. Hamuumdu'jóothøçhä Dios nmøødtuñ cooçhä miädia'agy nyajwa'xä ja'a yHuungcøxpä. ¹⁰ Mayhóoc-høch jim tøø nja nøcxa'añ maa mijtsän. Jadúhñhøçhä Dios nja wi'i ñäma'ay cooçh jim xyajñøcxät. Wehñdä jaduhñ miänáannät. ¹¹ Páadyhøch jim nja wi'i ñøcxa'añ maa mijtsän, jaduhñ mijts hoy nbuhbédät ja'a Dioshépíritucøxpä, jaduhñä Diosmädia'agy hajxy maas hoy mmäbøgät. ¹² Coo ja'a Diosmädia'agy hajxy näguipxy nmäbøjcäm, páadyhøch jim nja wi'i ñøcxa'añ maa mijtsän, jaduhñ hajxy hoy hamiñ haxøpy nnijootcapxmøcpøjcämät.

13 Mägu'ughajpädøjc, jadúhnhøch nja wi'i miäna'añ cooch jim̄ nja wi'i ñøcxa'añ maa mijtsän, cábøch jaduññ nnä'a yajnäbaadø'øy. Páadyhøch jim̄ nja wi'i ñøcxa'añ, chójpíøchá njoot jaduññ coo hajxy mjaac mayó'øwät maa ja'a Diosmädia'agy hajxy mmäbøquiän, nebiä mäbøjpädøjc-hajxy tøø miayó'øyän wiingtuumjaty, majátyhøchá Diosmädia'agy tøø nyajwa'xiän. 14 Jadúhnhøchá Dios xwyiinguejxy coochä miädia'agy nyajwá'xät ja'a yHuungcøxpä wiinduhmyhagajpt majatiä jäya'ayhajxy griegohaam miädia'aguiän, møød majatiä jäya'ayhajxy griegohaam quia'a mädia'aguiän. Jadúhnhøch tøø xwyiinguejxpä coochä jäya'ay jaduññ nägøxiä nyajwiingapxø'øwät, hoy hajxy jia høxpøquiä, hoy hajxy quia'a jagä høxpøquiä. 15 Páadyhøch jim̄ nja wi'i ñøcxaambä Roma maa mijtsän, jímhøchá jäya'ayä Diosmädia'agy nyajwiingapxø'øwaambä.

16 Hix, cábøchá Diosmädia'agy nmädsähdiuñ ja'a Jesucristocøxpä, je'eguiøxpä coo jäya'ayhajxy nägøxiä piäda'aga'añii hawa'adstuum ja'a Dios miäjaahaam, pønhatiä Diosmädia'agy mäbøjp ja'a Jesucristocøxpä. Højts judíos, højts ja'a Diosmädia'agy jayøjp nmädoodsøn. Høxhaamä jäya'ayhajxy jiaac mädooyy, ja'a hajxy ca'a judíospä. 17 Ja'a miädia'agyhaamä Dios hajxy xyajwiinjuøøyyäm coo piäda'aga'añ hawa'adstuum pønhaty jaduññ mäbøgaamb coo ja'a Dios yajtøjiada'añ waambaty tøø quiapxy tøø miädia'agy. Pøn jaduññ ca'a mäbøgaamb, cab je'e piäda'aga'añii hawa'adstuum. Jaduññ jim̄ myiñ cujaay maa ja'a Diosmädia'aguiän: "Pønhaty

jaduhñ mǎbøgaamb coo ja'a Dios yajtøjiada'añ waambaty tøø quiapxy tøø miädia'agy, je'e ja'a Dios jaduñ piäda'agaamby hawa'adstuum. Je'e jaduñ nõcxaamb Dioswiinduum.”

18 Hoy piõnä jaduñ ñajuø'øy coo ja'a Dios tsajpootypä yajcumädowna'añ pønhatiä Dios ca'a wiingudsähgøøby, møød pønhatiä jioot ca'a tsojp coo ja'a Dios wyiingudsähgø'owøjät wiinghäna'c. Paadiä jioothajxy jaduñ quia'a tsoy je'eguiøxpä coo hajxy haxøøg jiaac jatcø'owa'añ. 19 Cabä tøyhajtpä hajxy chocy, hoyyä Dios hajxy tøø jia yajwiinjuø'oyii nebiatiä Dios jaduñ wyiinmahñdyhaty. 20 Jéquiänä Dios cøxiä yhädiuñ, møød yø'ø tsajt, møød hädaa yaabä naaxwiin, cøxiä. Coo hajxy jaduñ nhíxäm tijaty ja'a Dios jaduñ tøø yhädiuñ, paadiä tøyhajtpä hajxy nmøødhájtäm coo ja'a Dios møcmájaa miøødä homiänaajä, møød coo cøxiä wiinä yhane'emy, hoyyä Dios hajxy nga'a jagä híxäm. Jaduhñä tøyhajtpä hajxy nmøødhájtäm coo ja'a Dios hajxy nwiingudsähgøøyyämät. Cab jaduñ pøn hawiinmats miäná'anät cooc tyijy hajxy quia'a najuø'øy coo ja'a Dios jyijä. 21 Ja'a häna'c-hajxy jaduñ haxøøg jatcøøbiä, cabä Dios hajxy wyiingudsähgø'øy, hoy hajxy jaduñ jia najuø'øy coo ja'a Dios jyijä. Ni cabä Dios Dioscujú'uyäp hajxy mio'oy. Paadiä wyiinmahñdyhajxy quia'a tsoobaada'añ. Y paady hajxy tehngajnä wyiinmahñdyhada'añ haxøøg. Cabä howyiinmahñdy hajxy hoy miøødhadaannä. 22 Hoy hajxy jia nibiäda'agyii nebiä jaanç tehñ jiajpän, cab hajxy tii ñä'ägädä

jaty. ²³ Ja'a Dios, møj jaančh je'e. Hoy miänaajä yhity. Cab jaduhñ mänaa yho'ogy. Pero cabä haxøøghäna'cä Dios hajxy wyiingudsähgø'øwa'añ. Jäya'ayhahädiuunnaxy hajxy wyiingudsähgøøby, hoyyä jäya'ayhajxy jia ho'ogy; møødä muuxyhahädiuunnaxy hajxy wyiingudsähgøøbiä, møødä tsahñdyhahädiuunnaxy, møødä animalhahädiuunnaxy ja'a hamädaaxtecypiä.

²⁴ Paady, cabä Dios waamb miäna'anaannä, weenä jäya'ayhajxy haxøøg wyiinmahñdyhaty nebiä jioot hajxy choquiän, coo hajxy cøxypänejpiä ween ñidiuñii hočhähdiiuunnä, ²⁵ je'eguiøxpä coo ja'a tøyhajtpä hajxy tøø quia'a mäbøcy ja'a Dioscøxpä. Ja'a høhnda'agymiädia'agy hajxy jaduhñ miäbøjpy. Cabä Dios hajxy wyiingudsähgø'øy. Jue'e hajxy wyiingudsähgøøby, tijatiä Dios yaa tøø quiunuuxy hädaa yaabä naaxwiin. Pero, hahixøøby coo ja'a Dios hajxy nwiingudsähgøøyyämät homiänaajä. Tøyhajt jaduhñ.

²⁶ Coo häna'cä Dios hajxy quia'a wiingudsähgø'øwa'añ, paadiä Dios waamb quia'a mäna'ana'añ, ween hajxy hočhähdiiuunnä ñidiuunnä. Høxtä to'oxiøjpaadyhajxy jaduhñ jiatcø'øy. Cabä ñihyhap hajxy näje'e miøødtsäna'awaannä; quipxyjatiä to'oxiøjc-hajxy cøxypänejpiä ñidiuñii hočhähdiiuunnä. ²⁷ Jaanä jaduhñä ya'adiøjc-hajxy näje'ebä, cabä tio'oxiøjc hajxy miøødtsäna'awaannä. Quipxyjatiä ya'adiøjc-hajxy ñimiøødtsäna'awa'añii. Hočhähdiiuunnä hajxy jaduhñ ñidiuñii cøxypänejpiä. Coo hajxy jaduhñ jiatcø'øy, paady hajxy quia'a niyaghoyø'øyii maa ja'a ñi'xcøxp

maa ja'a quiopcøxphajxiän, møød maa ja'a wiinmahñdycøxphajxiän.

28 Coo ja'a haxøøghäna'cä Dios hajxy jaduhñ quia'a wiingudsähgø'øwa'añ, paady hajxy ñajtshixø'yii ja'a Diósäm. Ja'a Dios, cab jaduhñ waamb miäna'anaannä, weenä yhaxøøgwinnmahñdy hajxy tiuñ, ween hajxy jaduhñ jiaac jatcø'øy haxøøg. 29 Madiu'u hajxy haxøøg jiatcø'øy cøxypänejpiä. Miøødtsänaabiä cuhhiñdo'oxiøjc hajxy. Møødä jäya'ajie'e hajxy yhadsoy. Cab hajxy hojiäwø'øy pø jimä miägu'ughajpähajxy cøxiä wiinä miøødä. Høxtä niyaghó'cäp hajxy. Nimiädsiphajtäp hajxy. Høhñdaacp hajxy. Niñähøønøyyäp hajxy. 30 Niwyyingapxpéjtäp hajxy. Møødä Dios hajxy miähanhaty. Nibiéjxäp hajxy. Yajcumayaamb hajxy. Hawiinjemybiä haxøøgwinnmahñdy hajxy yajcojpy. Cabä tiaj, cabä tieediä miädia'agy hajxy miäbøjcä. 31 Jaanç tehñ quiuhxex hajxy. Ni ja'a yhamdsoo mädia'agy hajxy quia'a cudiuna'añ. Cab hajxy pøn chocy miee'xy. Ni cab hajxy pøn miee'xa'añ. Cabä hojiot hajxy ñä'ägädä møødä. 32 Ñajuøøby hajxy jaduhñ coo ja'a Dios tøø yhane'emy coo hajxy haxøøgjaty quia'a jatcø'øwät nébiøch naamnä tøø nmädia'aguiän. Jaanä jaduhñ hajxy ñajuøøbiä, pøn jaduhñ haxøøg jatcøøby, quiumädownaamby hajxy je'e tehngajnä. Pero nägø'ø nädecypä hajxy jaduhñ jiatcø'øy, hoy hajxy jaduhñ jia najuø'øy. Høxtä xoonñdaacp hajxy jaduhñ coo wiinghäna'c-hajxy jaduhñ haxøøg pijaatcøøbiä.

2

1-3 Nnajuóøyyäm hajxy jaduhñ coo jaduhñ yhahixø'øy coo ja'a Dios hajxy nägøxiä xyajcumädóowämät je'eguiøxpä coo hajxy nägøxiä haxøøg njatcøøyyäm. Cab jaduhñ yhahixø'øy coo hõjtsä jäya'ay nnänøømämät coo hajxy hoy quia'a hity, coo hajxy ween quiumädoy. Caj pues, haa ca'a, jaduhñ hõjts haxøøg nbajatcøøyyämbä. Hix, ni pøn jaduhñ hahixøøby quia'a mäná'anät cooc tyijy hoy tiehñ yhity. Paady jaduhñ yhahixø'øy coo ja'a Dios hajxy nägøxiä xyajcumädóowämät, je'eguiøxpä coo hajxy hoy nga'a hoyhidáanam.

4 Pero hojiootä Dios jiaançh tehñ miøød, paady hajxy xquia'a tsoj tsaächtiúunäm. Chojpiä jioot jaduhñ coo howyiinmahñdy hajxy nbadu'ubøjcänät, coo ja'a nhaxøøgwiinmahñdy hajxy nnajtshixøøyyänät.

5 Pero jii jäya'ayhajxy näje'e, jaançh tehñ xiexä quiopcä tiaatsc-hajxy. Cabä yhaxøøgwiinmahñdy hajxy ñajtshixø'owa'añ. Y coo hajxy jaduhñ tehngajnä quia'a mábøgät, mänit hajxy hänäjty hanaxiä chaaçhpøga'añ coo yhabáadät coo ja'a Dios ja'a cahwiindøyhána'c hänäjty chaaçhtiuna'añ.

6-10 Pønä jioot nägø'ø nädecypiä tsojp coo hoy yhidät, pønä jioot pädaacp coo jim ñøcxät Dioswiinduum, coo ja'a hoyhajtä weenhajt jim piáadät, coo jim quiumayøøjät ja'a Diósäm, pues je'edsä Dios jim yajnøcxaamby. Mio'owaambiä Dios je'e ja'a hoyhajtä weenhajt. Quiumayaambiä Dios jaduhñ. Yaghidaambiä Dios je'e jootcujc homiänaajä, hopiønä, hoy jia judíosä, hoy quia'a jagä judíosä. Pero hoyhoyyä Dios chaaçhtiuna'añ pøn haxøøg jatcøøby, pønä Diosmädia'agy ca'a cudiunaamb, pøn ca'a

yajmägäpax ca'a yaghane'emaamb waambatiä Dios hajxy jaduhñ xjia hanéhmäm. Hopiønä jaduhñ chaačhpøga'añ, pønjaty jaduhñ haxøøg jatcøøby, hoy hajxy jia judíospä, hoy hajxy quia'a jagä judíospä.

¹¹ Hix, cabä Dios miøjpäda'agy pø mjudío miich, pø caj. Je'e yajcopcøøby pø mhoyhäna'c, pø caj. ¹²⁻¹⁵ Højts judíoshajpä, jequiän højtsä Dios xyhanehmý neby højts hoy nguhdujthädät. Mänitä Moisés ja'a mädia'agy jaduhñ quiujahy nebiaty højts hoy nguhdujthädät. Hoorä, ja'a häna'c-hajxy ca'a judíospä, cabä mädia'agy hajxy miädoyyä nebiä Moisés jecy quiujahyyän. Pero hoy hajxy quia'a jagä mädoyyä, coo hajxy hamdsoojoot hoy quiudiúnät nebiä Dios jioot jia tsoquiän, cäxø'øgäp jaduhñ coo hajxy yhawáanäxä ja'a Diósäm ja'a wyiinmahñdyhaamhajxy. Jaduhñ hajxy hamdsoo ñajuø'øy pø hoy hajxy quiudiuñ, pø caj. Jaduhñ hajxy yajtuungpaady néjjiäm hajxy häxøpy tøø miädoy ja'a mädia'agy ja'a Moisés jecy quiujahyyäbä. Y coo hajxy hoy quia'a cudiúnät neby hajxy ñajuø'øy ja'a wyiinmahñdyhaamhajxy, mänit hajxy quiumädowa'añ. Jaanä jaduhñ højtspä, højts judíospä, coo højts nga'a cudiúnät neby højtsä Dios jecy xyhanehmiän, nebiä Moisés ja'a mädia'agy jecy quiujahyyän, jaduhñ højts ngumädowaambä. Hix, pøn jaduhñ cudiumb nebiä Dios yhane'emiän, je'e ja'a Dios piäda'agaamby hawa'adstuum, hoyyä mädia'agy tøø quia'a jagä mädoyyä nebiä Moisés jecy quiujahyyän. Pero pøn jaduhñ ca'a cudiumb, hoyyä mädia'agy tøø jia mädoyyä nebiä Moisés

jecy quiujahyyän, cab je'eduhñ hawa'adstuum piäda'aga'añii ja'a Diósäm. Jadhñds je'e, nägøxiä ja'a cahwiindøyhäna'c-hajxy quiumädowa'añ, hoy hajxy jia judíospä, hoy hajxy quia'a jagä judíospä. ¹⁶ Mänit hajxy jadhñ quiumädowa'añ coo ja'a Dios ja'a Jesucristo hänäjty yaa quiejxtägatsa'añ hädaa yaabä naaxwiin. Mänitä jäya'ayhajxy yhixa'añii ja'a Jesucristäm nebiaty hajxy hänäjty yaa tøø jiatcø'øy. Mänit hajxy yagjahmiejtsta'aga'añii nebiaty hajxy hänäjty tøø wyiinmahñdyhaty hamee'ch. Jadhñä Diosmädia'agy miäna'añ ja'a Jesucristocøxpä, ja'açh nyajwa'xypä.

¹⁷ Højts judíoshajpä, naxy højts nniguiumayii coo højts njudíoshaty, coo højtsä mädia'agy nmäbøcy ja'a Moisés jecy quiujáhyyäbä. Jadhñ højts nniguiumáayyäbä coo højtsä Dios tøyhajt xquiu'ughaty, højtsyähajtiä, højts judíoshajpä. ¹⁸ Nnajuøøby højts jadhñ nebiatiä Dios jioot chocy coo højts nhoyhäna'c-hädät. Y ja'a mädia'agy ja'a Moisés jecy quiujáhyyäbä, je'e højts jadhñ xyhawáanäp neby højts nwiimbíwät tii hoy tii mäbaad. ¹⁹⁻²⁰ Niyhajuøøyyäp højts coo højts häna'c hoy nyajnähixø'øwa'añ, ja'a häna'cä Diosmädia'agy hajxy ca'a jajpä ca'a najuøøbiä. Jim højtsä tøyhajt nbaady maa ja'a mädia'aguiän, ja'a Moisés jecy quiujáhyyäbä. ²¹ Hoorä, coo højts häna'c jadhñ nyajnähixø'øy ja'a Diosmädia'agy, hahixøøby jadhñ coo højtsä Diosmädia'agy hoy ngudiúnät. Cábøçhä nmägunaaxhajxy näje'e hoy quiudiuñ. Y coo højts häna'c nmägapxy nhane'emy coo hajxy quia'a méedsät, hahixøøby jadhñ coo højts

nga'a méel'tspät. Jadúhnhöchä nmägunaaxhajxy näje'e jiatcø'øy. ²² Y coo hõjts häna'c nmägapxy nhane'emy coo wiinghäna'cä tio'oxiøjc hajxy quia'a møødtsänäayyät, cab jaduñ yhahixø'øy coo hõjts jaduñ njatcøøbiät. Jadúhnhöchä nmägunaaxhajxy näje'e jiatcø'øy. Cab hõjts quepychech naaxpoch nwiingudsähgø'øy. Pero cab jaduñ yhahixø'øy coo hõjts xädø'øñ nméedsät tsajtøgooty maa ja'a quepychech naaxpoch yhitiän. Jadúhnhöchä nmägunaaxhajxy näje'e jiatcø'øy. ²³ Niguiumáayyap hõjts jaduñ coo hõjtsä mädia'agy nmäbøcy ja'a Moisés jecy quiujáhyyäbä. Pero näje'echä nmägunaaxhajxy, cab hajxy hoy quiudiuñ. Jaduñ hajxy yajcähxø'øgy coo ja'a Dios hajxy tøyhajt quia'a wiingudsähgø'øy. ²⁴ Jaduñ jim myiñ cujaay maa ja'a Diosmädia'aguiän: “mijts judíosahjpä, coo ja'a Diosmädia'agy hajxy hoy mga'a cudiuñ, paadiä Dios haxøøgjaty ñähojyii ja'a häna'c-hajxy ca'a judíospä.” Tøyhajt jaduñ.

²⁵ Hõjts, judíos hõjts nmäminø'øy nmäga'awø'øy. Mänit hõjtsä Dios xquiumáyät coo hõjtsä mädia'agy hoy ngudiúnät, ja'a Moisés jecy quiujáhyyäbä. Pero coo hõjts jaduñ hoy nga'a cudiúnät, cab hõjtsä Dios jaduñ xquiumaya'añ. ²⁶ Hoorä, ja'a häna'c-hajxy ca'a judíospä, coo hajxy hoy quiudiuñät nebiä Dios yhane'emiän, mänit hajxy quiumaya'añii ja'a Diósäm. ²⁷ Näje'echä nmägunaaxhajxy, cab hajxy hoy quiudiuñ nebiä Dios yhane'emiän, hoy hajxy judíos jia mäminø'øy jia mäga'awø'øy, hoyyä mädia'agy hajxy jia mädooyä, ja'a Moisés jecy quiujáhyyäbä. Je'ehajxy mäbøcypiä ca'a cumayáañäp ja'a Diósäm. ²⁸ Pønjaty

hoy cudiumb nebiä Dios yhane'emiän, je'edsä Dios quiu'ughajpy, hoy hajxy judíos quia'a jagä mäminø'øy quia'a jagä mäga'awø'øy, hoyyä hijxtahnd hajxy quia'a jagä møødä maa ja'a ñi'xcøxpahjxiän neby højts judíos nmøødän. ²⁹ Hix, coo pøn hoy quiudiúnät hamuumdu'joot nebiä Dios choquiän, mänit hajxy quiu'ughada'añii ja'a Diósäm, hoyyä judíoshajxy näje'e quia'a ja mäna'añ cooc tyijy hajxy jaduhñ quia'a cu'ughadyii ja'a Diósäm. Hix, quiumaabiä Dios jaduhñ pøn jaduhñ cudiumb hamuumdu'joot.

3

¹⁻² Xchoobáatáp højts jaduhñ madiu'u coo højts judíos nmäminø'øy nmäga'awø'øy, coo højtsä hijxtahnd nyajpäda'agy maa højts nni'xcøxpän, ja'a jaduhñ yajcähxø'pä coo højtsä Dios xqui'ughaty. Tøyhajt jaduhñ. Haa ca'a, Dios højts nhap ndeedy jecy xyajcø'ødägøøyyä ja'a mädia'agy ja'a Moisés jecy quiujáhyyäbä. Mänit hajxy ñämaayyä ja'a Diósäm coog hajxy hänajty quiu'ughada'añii. ³⁻⁴ Y je'enä højtsä Dios xqui'ughatyñä neby højts jecy xyajwiinwaanøøyyän, hoy højts nhap ndeedy nämay hoy quia'a jagä cudiuuñ neby hajxy hänajty tøø yhane'emyiijän ja'a Diósäm. Tøyhajt jaduhñ coo ja'a Dios tiømiädia'agy. Cabä Dios mänaa yhöhnda'agy, hoy hajxy nägøxiä cu nja mänäänäm cooc tyijy ja'a Dios quia'a yajtøjiaty waambaty hajxy tøø xyajwiinwaanøøyyäm. Jaduhñ jim myiñ cujaay maa ja'a Diosmädia'aguiän:

Diostedy, hopiønä jaduhñ ñajuø'øy coo miich

myajtøjiaty waam̄baty højts miich tøø xya-
jwiinwaanø'øy.

Coo miich pøn xñäxø'øwø'øwät cooc tyijy miich
jaduhñ mga'a yajtøjiaty waam̄baty miich
tøø mmädia'agy,

cähxø'øgaamb jaduhñ coo je'e yhöhnda'agy, ja'a
miich jaduhñ xñäxø'øwøøbiä.

⁵ Jaanč tehñ yhooyä Dios yhity. Pero højts, cab
højts hoy nnä'ägä hñjtäm. Tøyhajt jaduhñ. Paadiä,
cähxø'p jaduhñ coo ja'a Dios jiaanč tehñ hoyyä.
Hix, coo højts häxøpy nhñjtäm hoy, cab jaduhñ
häxøpy quiähxø'øgy coo ja'a Dios jaduhñ hoy ji-
aanč tehñ yhity. Pero jaduhñä jäya'ayhajxy
näje'e miäna'añ cooc tyijy ja'a Dios howyiin-
mahñdy quia'a møødä, je'eguiøxpä coo hajxy xya-
jcumädowáañäm. ⁶ Pero hahixøøby jaduhñ coo ja'a
Dios hajxy xyajcumädóowämät. Haa ca'a, coo ja'a
Dios häxøpy hoy quia'a hity, cabä cuhdujt häxøpy
miøødä coo hajxy jaduhñ xyajcumädóowämät.

⁷ Hoyyä jäya'ayhajxy näje'e jia mäna'añ cooc
tyijy ja'a Dios quia'a yajtøjiaty waam̄baty tøø
quiapxy tøø miädia'agy, yajnajuøøby jaduhñ
coo ja'a Dios tøyhajt mänaa quia'a höhnda'agy.
Jaduhñä jäya'ayhajxy nägøxiä ñajuø'øwa'añ
coo jaduhñ yhähixø'øy coo ja'a Dios hajxy
nwiingudsähgøøyyämät. Pero coo pønä Dios
jaduhñ ñänómät cooc tyijy quia'a yajtøjiaty
waam̄baty tøø quiapxy tøø miädia'agy, hahixøøby
jaduhñ coo je'e quiumädówät. ⁸ Näje'echä
jäya'ayhajxy xñähøøno'øy cóogøch tyijy nmäna'añ
cooc tyijy jaduhñ yhähixø'øy coo hajxy haxøøg
njatcøøyyämät, jadúhñäc tyijy maas hoy

quiähxø'øga'añ coo ja'a Dios jiaanč tehṃ yhooyä. Ja'a hänä'c-høch hajxy jaduhṃ xñähøønoøbiä, høhndaacp hajxy jaduhṃ. Hahixøøby jaduhṃ coo hajxy quiümädöwät.

⁹ Jaanä jaduhṃ højts judíospä, cab højtsä Diosmädia'agy maas hoy ngudiuñ quejee ja'a hänä'c-hajxy ca'a judíospä. Haa ca'a, tøøch nhuuc mänaambä coo hajxy jaduhṃ hoy nga'a nä'ägä hojiäya'ayhájtäm, coo ni pønä Diosmädia'agy hoy quia'a nä'ägä cudiuñ, ni højts judíos, ni ja'a hänä'c-hajxy ca'a judíospä. Hamdsoojoot hajxy jaduhṃ hoy nga'a jäya'ayhájtäm. ¹⁰ Jaduhṃ jim myiñ cijaay maa ja'a Diosmädia'aguiän:

Ni pøn hoy quia'a wädity.

¹¹ Ni pøn jaduhṃ quia'a wiinjuø'øwa'añ nebiä Dios wyiinmahñdyhatiän.

Ni pønä jioot quia'a päda'agy maa ja'a Diosän.

¹² Tøø ja'a jäya'ayä Diosmädia'agy hajxy nägøxiä ñajtshixøøñä.

Cøjnøø cøjtu'u hajxy tøø piadu'ubøjnä.

Haxøøg hajxy jiäya'ayhajnä nägøxiä.

¹³ Jaanč tehṃ yhaxøøg hajxy quiapxy miädia'agy. Jaduhñä yhaawhajxy tiocxuugy nebiä ho'oguiäya'ajiut tiocxuuguiän, ja'a tøø yhawá'achäbä.

Jaanč tehṃ yhøhndaacp hajxy. Jaduhñä haxøøgpä hajxy yaghity yhaawjooty nebiä haxøøgtsahñdyhaawän.

Jaanč tehṃ miägaxpojp hajxy.

¹⁴ Jaanč tehṃ quiapxtägooby hajxy hoñejpiä nebiä jioot hajxy yajmädsoquiän. Jaanč tehṃ yhaxøøg hajxy ñiñänømyii.

15 Jaančh tehṃ piaquiä jootma'ad hajxy piaadyii, mänitä miäya'adiøjc hajxy nõcxy yagho'oga'añ.

16 Jaančh tehṃ chipyajpädø'p hajxy majaty hajxy wiädity. Chaačhtiuumbiä cu'ug hajxy jaduḥṇ.

17 Jaančh tehṃ chiptsojp hajxy.

18 Cab hajxy tiajy miay pø yajcumädowáañäbä Dios hajxy.

19 Jaduhṇds je'e, yajcumädowaambiä Dios ja'a jäya'ay nägøxiä, pønä miädia'agy hoy ca'a cudiúunäp, møød højts judíos, møødä häna'c-hajxy ca'a judióspä. Højts judíos, højtsä pojpa nmaas møød, je'eguiøxpä coo højtsä Dios ja'a nhapä ndeedy jecy xjia hanehmä coo hajxy haxøøgjaty quia'a jatcø'owät nébiøch naamnä tøø ngujaayän. Pero cab højts jaduḥṇ nnä'ägädä cudiuna'añ.

20 Jéquiänä Dios ja'a Moisés yhanehṃy coo ja'a miädia'agy quiujáhyyäxät. Jaduhṇ hajxy nnajuøøyyäm coo hajxy nägøxiä hoy nga'a jäya'ayhajtäm. Ni pøn jaduḥṇ hoy quia'a cudiuna'añ ja'a Diosmädia'agy. Coo ja'a Jesucristo hajxy tøø xñähho'túutäm, paadiä Dios hajxy xpiäda'agáañäm hawa'adstuum, caj jie'eguiøxpä cooc tyijy ja'a mädia'agy hajxy hoy ngudiúunäm, ja'a Moisés jecy quiujáhyyäbä.

21-26 Hoorä, nnajuøøyyäm hajxy jaduḥṇ coo hajxy nägøxiä haxøøg njatcøøyyäm, mäduhñtiä hajxy yaa ndsänáyyäm hädaa yaabä naaxwiin, møød højts judíos, møødä häna'c-hajxy ca'a judióspä. Cabä Dios pøn ñä'ägädä cumay. Jaduhṇä jäya'ayhajxy näje'e miäna'añ cooc

tyijy hajxy piäda'aga'añii hawa'adstuum coogä jecymiädia'agy hajxy hoy quiudiúnät, ja'a Moisés jecy quiujáhyyäbä. Pero tøø hajxy nhíjxäm coo ni pøn jaduhñ quia'a päda'aga'añii hawa'adstuum. Hoorä, jéquiänä Dios wyiinmaayy coo ja'a yHuung hänajty yaa quiexa'añ maa højtshájtäm. Mayhajtä Dios hänajty tiunaamby maa højtshájtäm. Jaduhñ hajxy hänajty xpiäda'agáanäm hawa'adstuum. Jim jaduhñ myiñ cujaay maa ja'a jecymiädia'aguiän, ja'a Moisés jecy quiujáhyyäbä. Pero cabä jecyjiäya'ayhajxy hänajty wyiinjuø'y. Hojiootä Dios miøød coo ja'a jecyjiäya'ayhajxy quia'a pädaacä haxøøgtuum, hoy hänajty jia hawiinmatsä coo hajxy jim cu piädaacä, je'eguiøxpä coo hajxy hänajty haxøøg jatcø'y. Paadiä Dios ja'a yHuung ñähdujcy, jaduhñä jäya'ayä piojpä quiädieey hajxy ñähwá'adsät. Jaduhñ quiähxø'øgy coo ja'a Jesucristo ja'a jecyjiäya'ay yajnahwaach ja'a piojpä quiädieeyhajxy. Høxtä jäda'anäbaadyñä ja'a Dios hajxy xyajwiinjuøøyyäm neby hajxy xpiädáacäm hawa'adstuum. Jaaná jaduhñ hajxy xyajwiinjuøøyyämbä coo hajxy piäda'aga'añii haxøøgtuum pønjaty haxøøg jatcøøby jäda'ahaty. Paadiä Dios ja'a yHuung ñähdujcy, ja'a Jesucristo, neby hajxy jaduhñ xñähho'túutämät. Y coo hajxy jaduhñ nmäbøjcämät coo ja'a Jesucristo hajxy tøø xjiaanč nähho'túutäm, jaduhñä Dios ja'a nbojpä ngädieey hajxy xyajnahwáatsäm, jaduhñ hajxy xpiädáacäm hawa'adstuum, hopiønä, møød højts judíos, näguipxy møødä häna'c-hajxy ca'a judíospä. Mayhajtä Dios jaduhñ tiuun maa højtshájtäm coo hajxy jaduhñ xpiädáacäm hawa'adstuum.

²⁷⁻²⁸ Cab jaduhñ yhawiinmatsä coo hajxy

hamdsoo nniguiumáayyämät. Hix, coo hajxy nmäbójcämät coo ja'a Jesucristo hajxy tøø xñähho'túutäm, paadiä Dios hajxy xpiäda'agáañäm hawa'adstuum, hoy hajxy nga'a jagä panøcxäm nebiä Moisés jecy quiujahyyän. Coo ja'a Dios hajxy häxøpy xpiädáacäm hawa'adstuum je'eguiøxpä coo ja'a jecymiädia'agy hajxy ngudiúunäm, ja'a Moisés jecy quiujáhyyäbä, mänit hajxy mäbøcy cu nniguiumáayyäm hamdsoo. Pero caj pøn jaduhñ piäda'aga'añii hawa'adstuum hamdsoohaam.

²⁹⁻³⁰ Tu'uquiä Dios jaduhñ. Tu'cuhdujtä Dios hajxy xyhíxäm nägøxiä, møød højts judíos, møødä häna'c-hajxy ca'a judíospä. Tøyhajt jaduhñ. Coo hajxy nägøxiä nmäbójcämät coo ja'a Jesucristo hajxy tøø xñähho'túutäm, paadiä Dios hajxy jim xpiädáacämät hawa'adstuum nägøxiä. ³¹ Pero cábøch nmäna'ana'añ coo ja'a jecymiädia'agy quia'a tøyyä, ja'a Moisés jecy quiujáhyyäbä, hoy hajxy nja wiinjuøøyyänä coo ja'a Jesucristo hajxy xpiädáacäm hawa'adstuum mänaa hajxy tøø xñähho'túutäm. Hix, maas hoy hajxy jaduhñ nwiinjuøøyyänä coo ja'a jecymiädia'agy jaduhñ jiaançh tøyyä, ja'a Moisés jecy quiujáhyyäbä. Coo hajxy nmäbójcäm coo ja'a Jesucristo hajxy tøø xñähho'túutäm, paady hajxy xpiädáacäm hawa'adstuum, caj jie'eguiøxpä cooc tyijy ja'a jecymiädia'agy hajxy jaduhñ hoy ngudiúunäm. Tøø hajxy jaduhñ nwiinjuøøyyänä coo jaduhñ tiøyhajtä.

4

¹ Højts judíos, højtsä Abraham jecy nhaphajt

ndeedyhajt. ² Hooyä Abraham hijty jäya'ayhaty jegyhajty. Hoorä, coo ja'a Dios ja'a Abraham häxøpy tøø piäda'agy hawa'adstuum je'eguiøxpä coo ja'a Abraham hoy jia jäya'ayhajty, mänitä Abraham cu ñiguiumaayä. ³ Hix, paadiä Dios ja'a Abraham piädaacy hawa'adstuum, coo ja'a Abraham ja'a Dios miädia'agy miäbøjcä cooc ja'a Dios yajtøjiaty waambaty tøø quiapxy tøø miädia'agy, ca'a jie'eguiøxpä coo ja'a Abraham hoy jäya'ayhajty. Jaduhñ jim myiñ cujaay maa ja'a Diosmädia'aguiän. ⁴ Hoorä, ja'a cuduumbädøjc, paady hajxy miäjuyii coo hajxy quiuduñ, cab jaduhñ ñä'ä mayhajtä. Jaduhñ miäbaady nebiä jäya'ayhajxy näje'e wyiinmahñdyhatiän. Yajcumayaamb hajxy ja'a Diósäm, paady hajxy jia wi'i yhojiäya'ayhada'añ. ⁵ Pero pønjaty tøø miäbøcy coo ja'a Dios yajtøjiaty waambaty tøø quiapxy tøø miädia'agy, je'edshajxy jaduhñ hawa'adstuum päda'agáañäp. Paady hajxy jim piäda'aga'añii coo hajxy jaduhñ miäbøcy, ca'a jie'eguiøxpä coo hajxy hoy jia jäya'ayhaty. Jim hajxy jaduhñ piäda'aga'añii, hoy hajxy haxøøg tøø jia jatcø'øy. Tiuumbiä Dios mayhajt jaduhñ. Coo ja'a Dios hajxy häxøpy xpiädáacäm hawa'adstuum je'eguiøxpä cooc tyijy hajxy hoy njäya'ayhátäm, cab hajxy häxøpy nmánaañäm cooc ja'a Dios mayhajt tiuñ. ⁶ Jaduhñä David jecy miänaañ cooc hajxy jootcujc yhida'añ, pønjaty jaduhñ najuøøby coo ja'a Dios hajxy xpiädáacäm hawa'adstuum ja'a miayhajthaam, hoy hajxy hänajty haxøøg tøø jia jatcø'øy. Hix, cabä Dios miøjpäda'agy pø cabä häna'c hänajty hoy tøø jäya'ayhaty.

7-8 Coo jaduñ yhabáatnät coo Dios ja'a jäya'ay
 yajtøyhajtyega'añ nebiaty hajxy hñajty tøø
 quiädieeyän,
 mänit hajxy jootcujc yhida'añ pønjatiä Dios
 piädaacypy hawa'adstuum, pønjatiä Dios
 miee'xyp,
 pønjatiä piojhajpiä ja'a quiädieeyhajpiä hajxy ya-
 jñähwáatsäxä,
 nømä David jecy miänaañ.

⁹ Jue'e ja'a David jecy ñänøøm cooc hajxy
 jootcujc yhida'añ, pønjatiä Dios piädaacypy
 hawa'adstuum, hopiønä, møødä judíoshajxy,
 ja'a Dios quiu'ughajpiä, møødä cajpä judíoshajxy.
 Je'edshajxy ca'a cu'ughájtäp ja'a Dios. Hiç, jaduñ
 myiñ cujaay maa ja'a Diosmädia'aguiän: “Coo ja'a
 Abraham ja'a Dios miädia'agy miäbøjcä cooc ja'a
 Dios mänaa quia'a høhnda'agy, paady piädaacä
 hawa'adstuum.”

¹⁰ Hoorä, jaduñä judíoshajxy quiuhdujthaty,
 yajcircuncidarhajpä ya'adiøjc-hajxy. Jaduñ
 miädia'agytiägø'øy coo hijxtahnd hajxy piädáacäxä
 maa ja'a ñi'xcøxpajxiän. Hoorä ja'a Abraham,
 tøøyyäm hñajty je'e piädáacänä hawa'adstuum,
 cajnä hijxtahnd hñajty jaduñ piädáacäxä
 maa ja'a ñi'xcøxpän. Jaduñä tøyhajt hajxy
 nmøødhájtäm coo häna'c-hajxy piäda'agyii
 hawa'adstuum je'eguiøxpä coo ja'a Dios
 miädia'agy hajxy miäbøjcä cooc ja'a Dios yajtøjtiaty
 waambaty je'e tøø quiapxy tøø miädia'agy,
 hoyyä hijxtahnd hajxy quia'a jagä møødä
 maa ja'a ñi'xcøxpajxiän. ¹¹ Paadiä Abraham
 hijxtahnd jaduñ piädáacäxä maa ja'a ñi'xcøxpän,
 jaduñ yajnajuø'øy coo ja'a Abraham hñajty

tøø piäda'agyii hawa'adstuum. Paady jim piädaacä coo ja'a Dios ja'a miädia'agy hänajty tøø miäbøjcäxä. Jaduhñä Abraham piädaactsohñä hawa'adstuum, hoyyä hijxtahnd hänajty jaduhñ quia'a jagä pädaacäxänä maa ja'a ñi'xcøxpän. Pønjaty jaduhñ mäbøjp nebiä Abraham jecy miäbøjquiän, jaanä jaduhñ hajxy yhixäänäbä ja'a Dios nebiä Dios ja'a Abraham jecy yhijxiän, hoy hajxy quia'a jagä judíospä. Coo hajxy jaduhñ nmäbøjcäm nebiä Abraham jecy miäbøjquiän, jaduhñ quiähxø'øgy coo ja'a Abraham hajxy nhøjxhajtäm ndecyhajtäm. ¹² Højts judíoshajxy, højtsä Abraham jecy nhaphajt ndeedyhajt. Jaaya'ay jaduhñ pädaactsohñä hawa'adstuum je'eguiøxpä coo jaduhñ miäbøjcy coo ja'a Dios yajtøjiaty waambaty hänajty tøø quiapxy tøø miädia'agy. Tøyhajt jaduhñ. Højts judíos, jaduhñ højts nyajcircuncidarhaty nebiä Abraham jecy yajcircuncidarhajtän. Pero tøyymä Abraham ja'a Dios ja'a miädia'agy hänajty miäbøjcä, cahnä hänajty yajcircuncidarhaty. Højts judíos, højts jaduhñ mäbøjpä, jaanä jaduhñ højts nmäbøjpä nebiä Abraham jecy miäbøjquiän. Jaduhñä tøyhajt hajxy nmøødhajtäm coo højtsä Abraham jecy nhøjxhajty ndecyhajty, coo højts jaduhñ nmäböcy, højts judíos.

¹³ Jéquiänä Dios ja'a Abraham ñämaayy cooc hänajty yaa miähane'ema'añ hädaa yaabä naaxwiin näguipxy møødä yhap møødä yhoc. Ja'a Dios jaduhñ mänaan. Paadiä Abraham jaduhñ ñämaayyä je'eguiøxpä coo ja'a Abraham ja'a Dios miädia'agy hajxy miäbøjcä, ca'a jie'eguiøxpä cooc tyijy ja'a Abraham jia cudiuuñ

nebiaty hānajt̃y t̃øø yhane'emyii. Pero coo ja'a Abraham jaduh̃n miāb̃øjcy coo ja'a Dios yajt̃øjiaty waambaty hānajt̃y t̃øø quiapxy t̃øø miādia'agy, paadiā Abraham jaduh̃n ñāmaayyā coo ja'a Abrahamhajxy hānajt̃y yaa miāhane'ema'añ hādaa yaabā naaxwiin, m̃øødä yhaphajxy, m̃øødä yhoc-hajxy. ¹⁴ Haa ca'a, jaduh̃nä Dios miānaañ cooc hajxy yaa miāhane'ema'añ hādaa yaabā naaxwiin p̃øñjaty jaduh̃n m̃äb̃øj̃p coo ja'a Dios yajt̃øjiaty waambaty hānajt̃y t̃øø miāna'añ. Jaduh̃n miādia'agyt̃iäg̃ø'øy coo ja'a Dios ja'a hoybā weenbā hajxy xmio'owāanām je'eguiøxpä coo hajxy jaduh̃n nm̃äb̃øjcām. Pero coo ja'a hoybā weenbā hajxy häxøpy nbāatām je'eguiøxpä coo ja'a jecymiādia'agy hajxy hoy ngudiúunām, ja'a Moisés jecy quiujáhyyäbā, cab jaduh̃n cu choobaaty coo ja'a Dios hajxy jaduh̃n t̃øø xñāmāayyām coogä mayhajt̃ hānajt̃y tiuna'añ coo ja'a hoybā weenbā hajxy xmio'owāanām. Ni jaduh̃n cu quia'a tsoobaaty coo h̃øjts cu nm̃äb̃øjcām coo ja'a Dios jaduh̃n yajt̃øjiaty waambaty t̃øø quiapxy t̃øø miādia'agy. ¹⁵ Hix, cabä jecymiādia'agy hajxy hoy ngudiúunām, ja'a Moisés jecy quiujáhyyäbā. Coo hajxy jaduh̃n nga'a cudiúunām, paady hajxy ngädiéhyyām. Y paady jaduh̃n yhähixø'øy coo hajxy ngumädóowämät. Pero p̃øñjaty ja'a jecymiādia'agy t̃øø quia'a mādoy, ja'a Moisés jecy quiujáhyyäbā, cab hajxy jaduh̃n quiumädoḡa'añ, hoy hajxy t̃øø quia'a jagä tuñ nebiā Moisés jecy yhanehmiän.

¹⁶ Coo ja'a Abraham jaduh̃n jecy miāb̃øjcä ja'a Dios miādia'agy coo ñāmaayyā coogä

Abrahamhajxy hänajty yaa miähane'ema'añ hädaa yaabä naaxwiin, møødä yhap møødä yhoc-hajxy, paadiä tøyhajt hajxy nmøødhájtäm coo ja'a Dios ja'a hoybä weenbä hajxy nägøxiä xmio'owáanäm nä'ä mayhajt, coo ja'a Abraham hajxy nbamäbøjcämät coo ja'a Dios yajtøjiaty waambaty tøø miäna'añ, møød højts judíos, møød mijts ca'a judíospä. Coo ja'a Abraham hajxy jaduhñ nbamäbøjcämät, jaduhñ mäwiin hajxy nägøxiä xyajmäbáatäm nebiä Abraham hajxy xyhaphájtäm xyhoc-hájtäm. Jaduhñ quiähxø'øgy coo ja'a Abraham hajxy nhøjxhájtäm ndecyhájtäm. ¹⁷ Hix, jaduhñ jim myiñ cujaay maa ja'a Diosmädia'aguiän cooc ja'a Dios ja'a Abraham piädaacy coo ja'a jäya'ayhajxy mayhagajtpä yhaphat yhoc-hadøøjät ja'a Abraham. Y miäbøjc ja'a Abraham jaduhñ coo jaduhñ ñämaayyä coogä tio'oxiøjc hänajty quio'na'awa'añ, hoy hajxy hänajty tøø jia miäjaanä. Paadiä Abraham jaduhñ miäbøjcy, ñajuøøby hänajty jaduhñ coo ja'a Dios mäjaa miøødä coo ja'a ho'oguiäya'ay yagjuypiojtägátsät, y coo mäjaa miøødäbä coo ja'a jäya'ay quiunú'u'xät ja'a hajxy hänajty ca'a miim_b ca'a cahbnä. Y coo ja'a Abraham hajxy jaduhñ nbamäbøjcäm, jaduhñ mäwiin hajxy nmäbáatäm nebiä Abraham hajxy xyhaphájtäm xyhoc-hájtäm. Jaduhñ quiähxø'øgy coo ja'a Abraham hajxy nhøjxhájtäm ndecyhájtäm.

¹⁸⁻²¹ Coo ja'a Dios ja'a Abraham jaduhñ jecy ñämaayy coogä mayhagajtpä-jäya'ayhajxy hänajty yhaphada'añ tieedyhada'añ ja'a Abraham, tøø ja'a Abrahamhajxy hänajty miäjaanä møødä tio'oxiøjc. Mägo'x-jomøjtä Abraham

hänäjty miøødä. Y ja'a tio'oxiøjc, ja'a Sarahajpä, cahnä hänajty ñä'ägädä huungpaadyñä, hoyyä jomøjt hänajty tøø jia nøcxnä coo yhuungpáadät. Pero cabä Abraham jaduñ ñä'ägädä møjpädaacy coo hajxy hänajty tøø miäjaaná. Hamuumdu'jootä Abraham jaduñ miäbøjcy nägø'ø nädecypiä neby hänajty tøø ñäma'ayijän ja'a Diósäm coog hänajty jäya'ay may yhaphat yhoc-hada'añii. Paady jaduñ tiøjiajty. Jaduñ jim myiimbä cujaay maa ja'a Diosmädia'aguiän cooc ja'a Abraham yhap yhoc-hajxy hänajty jiaanč tehñ miayø'owa'añ. Paadiä Abraham jaduñ miäbøjcy, ñajuøøby hänajty jaduñ coo ja'a Dios mäjaa miøødä coo jaduñ yajtøjiädät waambaty hänajty tøø quiapxy tøø miädia'agy. Mänitä Abraham ja'a Dios jaduñ miøjpädaacy jiaančpädaacy. ²² Coo ja'a Abraham jaduñ miäbøjcy, paady hawa'adstuum piädaacä.

²³ Jaduñ jim myiñ cujaay maa ja'a Diosmädia'aguiän coo ja'a Abraham piädaacä hawa'adstuum je'eguiøxpä coo ja'a Dios miädia'agy miäbøjcäxä coogä Dios yajtøjiaty waambaty tøø quiapxy tøø miädia'agy. ²⁴ Jaaná jaduñ højtsä Diosmädia'agy xñänøømämbä. Coo ja'a Dios ja'a miädia'agy hajxy jaduñ nmäbøjcämbät, jaduñä Dios hajxy xpiädäcämbät hawa'adstuum, je'eguiøxpä coo ja'a Dios ja'a Jesucristo yagjujypiøjtägajch. Ja'a Jesucristo, je'e hajxy nWiindsønhtëtäm. ²⁵ Jaaya'ay jaduñ nähdujcä coo hajxy xñähho'túutäm. Jaduñä nbojphäjtäm ja'a ngädieyhäjtäm hajxy xyajñähwáatsäm. Y coo ja'a Jesucristo jaduñ yagjujypiøjtägajtsä, jaduñ hajxy nmähmøøyyänä

hawa'adstuum.

5

¹ Hoorä, coo hajxy nmäbójcäm coo ja'a Jesucristo hajxy tøø xñähho'túutäm, paadiä Dios hajxy tøø xyajnähwáatsäm ja'a nbojphájtäm ja'a ngädieeyhájtäm. Paady hajxy xpiädáacäm hawa'adstuum. Jootcujcä Dios hajxy jaduñ xmiøødhíjtäm. ² Coo ja'a Jesucristo hajxy jaduñ tøø xñähho'túutäm, coo je'e jiuypiojtgajch, paadiä Dios hajxy xquiumáayyanä. Paady hajxy nxoondáacäm. Y coo jaa tøyhajt hajxy jaduñ nmøødhájtäm coo ja'a Dios hajxy jim xyajnøcxáañäm maa ja'a wyiinduumän, paady hajxy jootcujc nhíjtäm. ³⁻⁴ Jaaná jaduñduhmbä, xoondáacäm hajxy hädaa yaabä naaxwiin, hoy hajxy yaa nja tsaächpójcäm. Coo hajxy nmee'xtújcämät, jaduñä Diosmädia'agy hajxy hoy ngudiúunämät. Y coo hajxy jaduñ hoy ngudiúunämät, jaduñä tøyhajt hajxy nmøødhadäänäm coo ja'a Dios hajxy jim xyajnøcxáañäm maa ja'a wyiinduumän. Coo hajxy jaduñ nnajuøøyyäm coo hajxy jim xyajnøcxáañäm, paady hajxy yaa nxoondáacäm, hoy hajxy yaa nja tsaächpójcäm. ⁵ Coo ja'a Dios jaduñ miäna'añ coog hajxy jim xyajnøcxáañäm maa ja'a wyiinduumän, yejpiä Dios ja'a tøyhajt jaduñ. Cab hajxy jaduñ xwyiinhóhñäm. Hix, tøø ja'a Dioshespíritu hajxy xyhadägøøyy xjiøøttägøøyyäm. Jaduñ hajxy xyajnajuøøyyäm coo hajxy xjiaanç tehñ chójcäm hamuumdu'joot.

6 Coo ja'a Dios yajnáhdijy coo hánajty tøø yhabaatná, mänitä Jesucristo hajxy hoy xñähho'túutäm. Jaduhñä nbojhájtämä ngädieeyhájtäm hajxy xyajnáhwáatsäm. Cab hajxy hánajty hoy nnähwa'adsáañäm hamdsoo je'eguiøxpä coo hajxy hánajty ngahwiindøyhájtäm.

7 Hix, caj miich pøñ xchoj nähho'tú'udät, hoy miich hánajty mja hojiäya'ayhaty. 8 Pero ja'a Dios hajxy xjiaanç tehñ chójcäm, paadiä Jesucristo hajxy hoy xñähho'túutäm, hoy hajxy hánajty nja cuboj nja cugädieeyhájtäm. 9 Hoorä, coo ja'a Jesucristo hajxy tøø xñähho'túutäm, coo ja'a Dios hajxy tøø xpiädáacäm hawa'adstuum, jaduñä tøyhajt hajxy nmøødhájtäm coo ja'a Dios hajxy xquia'a yajcumäadowáañäm. 10 Coo hajxy hijty cøxypänejpä njäya'ayhájtäm, jaduñ mäwiin hijty piaady néjjiäm coo ja'a Dios hajxy hijty nmädsiphájtäm. Pero coo ja'a yHuung Jesucristo hajxy hoy tøø xñähho'túutäm, ja'a hajxy nWiindsøñhájtämbä, paady cabä Dios hajxy nmädsiphájtänä. Hoyyä Dios hajxy xyhuunghájtänä. Tu'ugjoot tu'ugwiinmahñdiä Dios hajxy nmøødhájtänä. Y coo ja'a Jesucristo jiuypjøjtägajch, coo jim ñøcxtägajch maa ja'a Tieediän, jaduñä tøyhajt hajxy nmøødhájtäm coo hajxy jim xyajnøcxáañämbä. 11 Jaduhñä tøyhajt hajxy nmøødhájtämbä coo ja'a Dios hajxy xquiumáayyänä. Paady hajxy jaduñ xquiumáayyänä coo ja'a Jesucristo ja'a nbojpä ngädieey hajxy tøø xyajnáhwáatsäm. Tsøcxä hajxy jaduñ xoondáacäm.

12 Hoorä, tu'jäya'ay jecy quia'a cudiuundsohñ

neby hānajt̃y t̃øø yhane'emyiijān ja'a Diósām. Ja'a Adánh̃och jaduh̃n nnāñøøm̃by, ja'a hajxy jecy nhaphāj̃tām ndeedyhāj̃tām. Jaduh̃nä poj̃pā cādieey yaa choh̃ndaacy hādaa yaabā naax̃wiin. Y coo ja'a Adán jaduh̃n jecy quiādiehy, paady jaduh̃n yhuuc ho'tsohm̃bā. Y coo ja'a Adán hajxy jaduh̃n jecy nhaphāj̃tām ndeedyhāj̃tām nāg̃øxiā, paady hajxy nbagādiéh̃yyām, paady hajxy nbahó'cām. ¹³⁻¹⁴ H̃øxtā jecyjiāya'abiaady hajxy hax̃øøg̃ jiāya'ayhajty, paady hajxy nāg̃øxiā yho'cy, hoyyā Moisés hānajt̃y quia'a jagā miññā, quia'a jagā ca'ayñā, hoyyā Dios hānajt̃y quia'a jagā hane'emyñā coo ja'a jāya'ayhajxy hoy jiāya'ayhādāt nebiā Moisés jecy quiujahyyān, hoy hajxy hānajt̃y quia'a jagā pagādieh̃biā nebiā Adán hānajt̃y t̃øø quiādieeyān. Hoyyā Dios hānajt̃y quia'a jagā hane'emyñā coo ja'a jāya'ayhajxy hoy jiāya'ayhādāt, nāg̃øxiā jāya'ayā poj̃pā cādieey hajxy hānajt̃y miøødā. Y ja'a Adán, jaduh̃n je'e jecy ñāmaayyā cooc hānajt̃y yho'oga'añ, p̃ø cab hānajt̃y jaduh̃n quiudiuna'añ nebiā Dios hānajt̃y t̃øø yhane'emiān. Y coo ja'a Moisés jaduh̃n cujecy quiujahy nebiatiā Dios hānajt̃y t̃øø yhane'emiān, jaduh̃nä jāya'ayhajxy nāg̃øxiā ñāmāayyābā coogā Adán hajxy hānajt̃y nāg̃øxiā piaho'ogaambā, p̃ø cab hajxy hānajt̃y quiudiuna'añ nebiā Dios hānajt̃y t̃øø yhane'emiān. Ja'a jecyjiāya'ayhajxy hānajt̃y jiiā, cahnā Moisés hānajt̃y quiujaayñā nebiatiā Dios hānajt̃y t̃øø yhane'emy, cab hajxy hānajt̃y jaduh̃n nām̃ay ñajuø'øy coo hajxy hānajt̃y yho'oga'añ, p̃ø hax̃øøg̃ hajxy hānajt̃y jiāya'ayhaty.

¹⁵ Coo ja'a Adán ja'a Dios miādia'agy jaduh̃n jecy quia'a cudiuunā, paady hajxy nāg̃øxiā

nhó'cäm. Pero coo ja'a Jesucristo ja'a Tieediä miädia'agy jaduhñ quiudiuunä, paady hajxy nnähwaats nguhwáatsäm. Coo ja'a Jesucristo hajxy jaduhñ hoy xñähho'túutäm, paadiä Dios hajxy xpiädáacäm hawa'adstuum. Møjmayhajtä Dios jaduhñ tiuun maa højtshájtäm, pønjatiä miädia'agy tøø miäbøjcä ja'a Jesucristocøxpä. Paady hajxy jim xyajnøcxáañäm maa ja'a wyiinduumän. ¹⁶ Coo ja'a Jesucristo hajxy hoy tøø xñähho'túutäm, jaduhñä tøyhajt hajxy nmøødhájtäm coo ja'a nbojpa ngädieey hajxy jaduhñ xyajnáhwáatsäm nägøxiä, pønjaty tøø miäbøcy ja'a Jesucristocøxpä. Paadiä Dios hajxy xpiädáacäm hawa'adstuum. Paady hajxy jim xyajnøcxáañäm maa ja'a wyiinduumän. ¹⁷ Jaduhñds je'e, coo ja'a Adán ja'a Dios miädia'agy jecy quia'a cudiuunä, paady hijty yhawiinmatsä coo ja'a Dios hajxy xpiädáacämät haxøøgtuum. Pero tøø ja'a Jesucristo hajxy xyajnáhwaats xyajcuhwáatsäm. Møjmayhajtä Dios jaduhñ tiuun. Paadiä Dios hajxy xquia'a päda'agáañäm haxøøgtuum, pønjaty hawa'adstuum. Y paady højtsä hoyhajtä weenhajt yaa nbaadáañäm hädaa yaabä naaxwiin je'eguiøxpä coo ja'a Jesucristo hajxy tøø xyajnáhwaats tøø xyajcuhwáatsäm.

¹⁸⁻¹⁹ Mänaa ja'a Jesucristo yaa yhitiän hädaa yaabä naaxwiin, ca'xiä Tieediä miädia'agy quiudiuunä mäduhñtiä yaa yhiyty. Y coo hajxy jaduhñ xñähho'túutäm, ja'a Tieediä miädia'agy jaduhñ quiudiuunä. Jaduhñ hajxy xyajnáhwáatsäm. Coo hajxy jaduhñ nmäbøjcämät coo ja'a Jesucristo hajxy tøø xjiaanç nähho'túutäm, mänitä Dios hajxy xpiädáacämät hawa'adstuum. Hoorä, ja'a Adán,

haxøøg je'e jecy jiäya'ayhajty. Cabä Adán ja'a Dios miädia'agy jecy ñä'ägädä cudiuunä. Y coo ja'a Adán hajxy jecy nhaphájtäm ndeedyhájtäm, paadiä Dios miädia'agy hajxy nga'a nä'ägädä cudiunáañämbä. Coo hajxy jaduhñ nga'a cudiunáañäm, paady hijty yhawiinmatsä coo ja'a Dios hajxy jiiby cu xpiädáacäm haxøøgtuum. Pero coo ja'a Jesucristo hajxy tøø xñähho'túutäm, paady hajxy jim xyajnøcxáañäm Dioswiinduum. Jaduhñä Dios mayhajt mõj jiaanç tehñ tiuun maa højtshájtäm.

²⁰⁻²¹ Coo ja'a Dios jecy yhanehmy coo ja'a jäya'ayhajxy hoy jiäya'ayhädät, mänitä Moisés jaduhñ quiujahy. Y coo ja'a nocy hajxy ngápxämät, ja'a Moisés jecy quiujáhyyäbä, jaduhñ hajxy nnajuøøyyämät coo hajxy njaanç cädiéhyäm. Hoy hajxy jaduhñ nja najuøøyyäm, cab hajxy nmäbøjcäm. Pero xjiaanç tehñ ñäxúu'tsämä Dios. Paadiä mõjmayhajt jiaanç tehñ tiuun maa højtshájtäm. Jaduhñds je'e, coo hajxy ngädiéhyäm, paady hajxy nhó'cäm. Pero coo ja'a Dios hajxy xñäxúu'tsäm, paadiä Jesucristo hajxy hoy xñähho'túutäm, ja'a hajxy nWiindsøn hájtämbä. Jaduhñä Dios hajxy xpiädáacäm hawa'adstuum. Mänit hajxy xyagjugyhadáañäm cøjxta'axiøø nebiä Dios jiugyhatiän.

6

¹ Cab jaduhñ ñä'ägädä hahixø'øy coo hajxy nmänáañämät: "Tsøg hajxy cädiéhyäm tehngajnä. Haa ca'a, tehngajnä Dios hajxy xñäxuudsáañäm."

² Caj pues, cab jaduhñ yhahixø'øy coo hajxy tehngajnä ngädiéhyämät. Haa ca'a, tøø ja'a

pojpä cädieey hajxy nnajtshixóoyyänä coo ja'a Diosmädia'agy hajxy tøø nmäbójcäm ja'a Jesucristocøxpä. ³⁻⁵ Tøgä cab hajxy mnajuø'øyä coo ja'a Jesucristo hajxy nmøødhjítäm tu'ugjoot tu'ugwiinmahñdy coo hajxy tøø nnäbéjtäm ja'a Jesucristocøxpä. Y coo hajxyjaduhñ tøø nnäbéjtäm ja'a Jesucristocøxpä, jaduhñ mäwiin piaady néjjiämä Jesucristo hajxy häxøpy näguipxy tøø nmøødhó'cäm. Jaaná jaduhñ mäwiin piaatpä néjjiämä Jesucristo hajxy häxøpy näguipxy tøø nmøødnaaxtägóoyyäm. Coo ja'a pojpä cädieey hajxy tøø nnajtshixóoyyänä, jaduhñ miädia'agytiägø'øy coo hajxy jaduhñ ween nga'a jatcóoyyänä haxøøg. Y coo ja'a Dios ja'a Jesucristo yagjuypiøjtägajch ja'a miäjaahaam, mänitä Jesucristo jugyhajt hawiinjemybiä miøødhajty. Jaaná jaduhñ højtshájtämbä, coo hajxy nnäbéjtäm, jaduhñ mäwiin piaady néjjiämä Jesucristo hajxy häxøpy näguipxy tøø nmøødjuypiøjtägájtäm. Paadiä jugyhajt hajxy hawiinjemybiä nmøødhájtämbä. Tøyhajt jaduhñ. Jaduhñä hojiootä howyiinmahñdy hajxy nmøødhájtämät. Jaduhñ miädia'agytiägø'øy coo ja'a Dios hajxy xyagjugyhadáañäm cøjxta'axiøø neby je'e jiugyhatiän. ⁶ Coo ja'a Jesucristo hajxy tøø xñähho'túutäm cruzcøxp, mänitä nhaxøøgwiinmahndyhajxy quiuhdägóoyyänä nebiä haxøøgwiinmahñdy hajxy nägøxiä hijty nmøødhájtäm. Coo ja'a nhaxøøgwiinmahñdyhajxy jaduhñ quiuhdägóoyyänä, paadiä Jesucristo hajxy nmøødhjítänä tu'ugjoot tu'ugwiinmahñdy. Paady hajxy jaduhñ tøø xñähho'túutäm,

jaduhñä nhaxøøgwiinmahñdyhajxy jaduhñ quiuhdägóoyyänä. Jaduhñä njoot hajxy nga'a pädáacänät maa ja'a haxøøgpän. ⁷ Pönä Jesucristo hänajty møødhijp tu'ugjoot tu'ugwiinmahñdy mänaa ja'a Jesucristo yho'oguiän, cabä jioot piädaacnä maa ja'a haxøøgpän. ⁸ Coö hajxy nmäbójcäm coö ja'a Jesucristo hajxy jaduhñ tøø xñähho'túutäm møød coö jadähooc jiuypiojcy, jaduhñ mäwiin miäbaady néjjiäm coö ja'a Jesucristo hajxy häxøpy näguipxy tøø nmøødjiuypiojçäm. Paady hajxy jaduhñ njugyhadaänäm cøjxta'axiøø neby je'e jiuogyhatiän. ⁹ Coö ja'a Jesucristo jiuypiojtägajch, cab jaduhñ mänaa yho'tägatsaännä. Homiänaaxøøjä homiänaadsuujä jiugyhada'añ. Tøyhajt jaduhñ. ¹⁰ Hix, tähoocnähho'tu'utiä ja'a Jesucristo hajxy xñähho'túutäm. Jaduhñä nbojpa ngädieey hajxy tøø xyajnáhwáatsäm. Y coö ja'a Jesucristo tøø jiuypiojtägajtsnä, paady homiänaaxøøjä homiänaadsuujä ja'a Dios miøødhidaännä. ¹¹ Jaaná jaduhñ højtshájtämbä, coö ja'a Jesucristo hajxy nmøødhíjtänä tu'ugmädia'agy, tsøg hajxy jahmiejtstáacäm coö ja'a nhaxøøgwiinmahñdyhajxy tøø quiuhdägóoyyänä. Jaduhñ hajxy tsøc jahmiejtstáacämbä coö hawiinjemybiä jugyhajt hajxy nmøødhíjtänä nebiä Jesucristo hänajty miøødhatiän mänaa jiuypiojtägachän. Paadiä Dios hajxy nmøødhíjtämbä tu'ugmädia'agy.

¹² Cab hajxy cøxypänejpiä tsøc jatcøoyyänä. Cabä njootä ngopc hajxy nbädáacänät maa ja'a haxøøgpän. ¹³ Cabä ngø'ø ndecy hajxy nyaghanáxänät, ni ja'a nhaawhíjtäm. Tsøgä

Diosmädia'agy hajxy hamuumdu'joot cudiúunäm. Coo ja'a Jesucristo hajxy hánajty nmøødhíjtäm tu'ugjoot tu'ugwiinmahñdy mänaa yho'oguiän, møød mänaa jiuypiojtägachän, paadiä Dios hajxy nmøødhíjtänä tu'ugjoot tu'ugwiinmahñdy. ¹⁴⁻¹⁵ Paadiä Dios hajxy xquiumáayyäm coo mayhajt tøø tiuñ maa højtshájtäm, ca'a jie'eguiøxpä coo ja'a mädia'agy hajxy nja wi'iquiudiunáanäm, ja'a Moisés jecy quiujáhyyäbä. Coo ja'a Dios mayhajt jaduhñ tiuñ maa højtshájtäm, je'eçh jaduhñ nnänøømby coo hajxy xyajnähwaats, coo hajxy xyajcuhwáatsäm. Hoyyä Dios mayhajt jaduhñ tiuñ maa højtshájtäm, cab jaduhñ ñä'ägä hahixø'øy coo hajxy haxøøg njatcøøyyämät tehngajnä. ¹⁶ Tsøg hajxy paquiä mädiáacäm neby hajxy yaa nguhdujthájtäm hädaa yaabä naaxwiin. Jaduhnä cuhdujt hajxy nmøødhájtäm coo hajxy nwiimbíiwämät pøñ jaduhñ nmädunáanäm. Y jaduhñ hajxy ngudiúunäm nebiatiä nwiindsønähájtäm hajxy xyhanéhäm. Jaaná jaduhñä cuhdujt hajxy nmøødhájtämbä coo hajxy nwiimbíiwämät mädyii hajxy nyajtunáanäm, ja'a Diosmädia'agy, o ja'a nhaxøøgwiinmahñdyhájtäm. Coo ja'a Diosmädia'agy hajxy nyajtuunämät, mänitä Dios hajxy jaduhñ xquiumáayyämät. Pero coo ja'a nhaxøøgwiinmahñdy hajxy nyajtuunämät, cabä Dios hajxy jaduhñ nmøødhíjtämät tu'ugjoot tu'ugwiinmahñdy. Mänitä Dios hajxy xpiadáacämät haxøøgtuum. Tøyhajt jaduhñ. ¹⁷ Dioscujú'uyäp ja'a Dios coo mijtsä Diosmädia'agy hamuumdu'joot

myajtuunnä neby hajxy tøø mmäbøquiän. Cahnä Diosmädia'agy hajxy mmädoyñä, haxøøg hajxy hijty mjäya'ayhaty. ¹⁸ Coö mijts tøø mmäbøcy coö ja'a Jesucristo hajxy tøø xñähho'túútäm, paadiä mhaxøøgwiinmahñdy hajxy tøø mnajtshixøøñä. Tøø ja'a mjoot hajxy mbäda'agy coö hajxy hamuumdu'joot mhojiäya'ayhájñät. ¹⁹ (Páadyhöch jaduñ nmädia'agy neby hajxy yaa nguhdujthájtäm hädaa yaabä naaxwiin, jaduñ hajxy hoy mwiinjuó'øwät. Cab hajxy jaduhyä hoy mwiinjuó'øwa'añ.) Hijty, jaanč tehñ yhaxøøgjaty hajxy hijty mjäya'ayhaty. Cøxypänejpiä hajxy hijty mjaanč tehñ jiatcø'øy. Maas hanaxiä hajxy hänajty mjatcø'øwa'añ tehngajnä. Pero tøø ja'a Diosmädia'agy hajxy mmäbøjnä ja'a Jesucristocøxpä, paadiä Diosmädia'agy hajxy myajtuunnät nägøø nädecypiä.

²⁰ Coö ja'a mhaxøøgwiinmahñdy hajxy hijty myajtuñ, cabä mjoothajxy hijty chocy coö hajxy hoy mjäya'ayhädät. Coö hajxy häxøpy tøø mhojiäya'ayhaty, tøø ja'a Dios hajxy häxøpy xquiumay. ²¹ Höchähdiuunnä hajxy hijty mjatcø'øy. Cabä tii hoybä hajxy hijty mbaady. Haxøøgtuum hajxy hijty mnä'ägädä häda'aga'añ. ²² Paadiä Jesucristo hajxy tøø xñähho'túútäm, coö ja'a mhaxøøgwiinmahñdy hajxy jaduñ mnajtshixó'øwät. Tøyhajt jaduñ. Paadiä Jesucristo hajxy mmøødhijnä tu'ugjoot tu'ugwiinmahñdy. Coö ja'a mjoot hajxy hamuumdu'joot tøø mbäda'agy coö ja'a Dios hajxy mmøødtuna'añ, paadiä hoyhajtä weenhajt

hajxy mbaada'añ. Jaduhñ miädia'agytiägø'øy, coo mijtsä Dios hoyhäna'c xyagjada'añ nebiä Jesucristo y hoyhäna'c-hatiän, paadiä Dios hajxy xyagjughada'añ cøjxta'axiøø neby je'e jiugyhatiän. ²³ Coø hajxy cøxpänejpiä njatcøyyämät, cabä Dios hajxy jaduhñ nmøødhjätämät tu'ugmädia'agy, møød haxøøgtuum hajxy nhädáacämät. Pero tøø ja'a Dios mayhajt tiuñ coo ja'a yHuung hajxy yaa tøø xyajnäguéjxäm, ja'a Jesucristo, ja'a hajxy nWiindsøñhajtämä. Hoyyä Jesucristo hajxy tøø xñähho'túutäm. Jaduhñä Dios hajxy xpiädáacäm hawa'adstuum. Coø hajxy jaduhñ nmäbøjcämät, mänitä Dios hajxy xyagjughajtämät cøjxta'axiøø neby je'e jiugyhatiän.

7

¹ Mägu'ughajpäðjc, mnajuøøby hajxy jaduhñ nebiä cuhdujt yaa myiñ hädaa yaabä naaxwiin. Ja'a häna'c-hajxy møjcuhdujtmøødpä, ja'a häna'c hajxy jaduhñ xyhanéhmäm mäduhñtiä hajxy yaa njugyhajtäm, túhmäts. Pero coo hajxy nhó'cänä, cab hajxy jaduhñ xyhanéhmänä. ²⁻³ Høxtahmðsä to'oxiøjc ja'a ya'adiøjcmøødpä, jaduhñä cuhdujt myiñ coo hajxy ñimiøøðtsäna'awøøjät mäduhñtiä hajxy nämetsc jiugyhaty. Hoorä, coo ja'a to'oxiøjc wiingya'adiøjc miøøðtsänä'awät, y je'enä ñihyhap jiugyhatyñä, haxøøgå to'oxiøjc jaduhñ jiatcø'øwät. Hix, cabä cuhdujt jaduhñ myiñ coo jaduhñ jiatcø'øwät. Pero coodsä ñihyhap yhó'ogät, mänitä quixy cuhdujt miøøðänä coo piøjtägätsät, y cab jaduhñ ñejpiä.

4 Hoorä, mägu'ughajpädøjc, coo mijtsä Jesucristo hänäjty mmøødhity tu'ugjoot tu'ugwiinmahñdy mänaa yho'oguiän, paadiä jecymiädia'agy hajxy xquia'a hanehmnä, ja'a Moisés jecy quiujáhyyäbä. Jaaná jaduhñduhmbä, tu'ugjoot tu'ugwiinmahñdiä Jesucristo hajxy hänäjty mmøødhjtabä mänaa jiuypiojtägachän. Tøø ja'a mjoot hajxy mbäda'agy coo jaaya'ay hajxy mmøødtúnät. Jaduhñä Dios hajxy mmøødtúumbät. 5 Cahnä hajxy hänäjty nmäbøjcäm coo ja'a Jesucristo hajxy hoy xñähho'túutäm, jaduhñä njoot hajxy hänäjty nnä'ägädä pädáacäm coo hajxy hänäjty jaduhñ njatcø'owáañäm hoñejpiä. Paady hajxy hijty nhäda'agáañäm jiiby møjcu'uhaam. Jaançh tehñ yhaxøøg hajxy hänäjty nwiinmahñdyhjtäm. Hoyyä mädia'agy hajxy hänäjty nja mädóowäm, ja'a Dios ja'a Moisés jecy ñajtscapxøøyyäbä, cab hajxy hänäjty nyajtunáañäm. 6 Cahnä Diosmädia'agy hajxy hänäjty nmäbøjcäm ja'a Jesucristocøxpä, tehñgajnä ja'a jecymiädia'agy hajxy hänäjty nja wi'i quiudiunáañäm, ja'a Moisés jecy quiujáhyyäbä. Jadúhñäc tyijy hajxy hänäjty nnähwa'adsáañäm. Pero coo ja'a Jesucristo hajxy tøø xñähho'túutäm, paadiä jecymiädia'agy jaduhmbä xquia'a hanéhmnä. Coo ja'a Jesucristo hajxy tøø xyajnähwáatsäm, jaduhñ hajxy xyagjugyhadáañäm cøjxta'axiøø neby jaaya'ay jiugyhatiän. Y xpiuhbéjtämä Dioshespíritu hajxy nebiä Dios hajxy hoy nmøødtúunämät.

7-9 Cahnøchä jecymiädia'agy hänäjty nmädoyñä, ja'a Moisés jecy quiujáhyyäbä, cáboch hänäjty nnajuø'øy cooçh hänäjty hoy nga'a jäya'ayhaty.

Pero cooĉ jecymiädia'agy jaduĥn nwiinjuoõñä, páadyhøch nnajuoõñä cooĉ cøypänejpä njatcø'oy hoñejpiä. Cooĉhä haxøøgwiinmahñdy jaduĥn njaanĉ tehĥ miøødä, páadyhøĉhä njoot hijty chocy cooĉ cøypänejpä njatcø'owät hoñejpiä nebiatiä jecymiädia'agy hajxy xjia hanéhĥmäm coo hajxy nga'a jatcø'oyyämät, ja'a Moisés jecy quiujáhyyäbä. Y cooĉhä jecymiädia'agy jaduĥn nmädoy, maas hanáxiøch cøypänejpä njaac jatcø'oy tehngajnä. Páadyhøĉhä tøyhajt nmøødä cooĉ hijty nga'awa'añ haxøøgtuum. ¹⁰ Hóyhøch ndijy jaduĥn ngudiuna'añ ja'a jecymiädia'agy, ja'a Moisés jecy quiujáhyyäbä. Y cooĉhä haxøpy hoy ngudiuñ, hawa'adstúumhøĉhä Dios cu xpiädaacy. Pero cábøĉhä jecymiädia'agy jaduĥn hoy nnä'ägädä cudiuna'añ, páadyhøch hawiinmats nhädá'agät haxøøgtuum. ¹¹ Hoy ndíyhøĉhä jecymiädia'agy hánajty nyajtuna'añ, ja'a Moisés jecy quiujáhyyäbä. Jaduĥn ndíyhøĉhä Dios ja'a hoyhajtä weenhajt xmio'owa'añ. Pero cábøĉhä tøyhajt hánajty nnä'ägä møødä. Cooĉhä haxøøgwiinmahñdy hánajty nmøødä, páadyhøĉhä jecymiädia'agy hánajty hoy nga'a yajtuñ, ja'a Moisés jecy quiujáhyyäbä. Páadyhøch hánajty nga'awa'añ haxøøgtuum.

¹² Ja'a jecymiädia'agy ja'a Moisés jecy quiujáhyyäbä, je'e hajxy xyhanéhĥmäm coo hajxy hoy njäya'ayhajtämät. Jaduĥn miädia'agy neby hajxy hoy njäya'ayhajtämät. Xyajnajuøøyyäm hajxy jaduĥn coo ja'a Dios howyiinmahñdy jiaanĉ tehĥ miøødä. ¹³ Paadiä jecymiädia'agy jaduĥn yhooyä, ja'a Moisés jecy quiujáhyyäbä.

Pero hóyhøch hånajty tøø nja mädooy, tehngájnoch hånajty haxøøg nwi'i jiäya'ayhatyñä. Páadyhøch hijty jii by nga'awa'añ haxøøgtuum. Hix, cábochä nwiinmahñdy hånajty yhooyä. Y coochä jecymiädia'agy jaduhñ nmädooyy, ja'a Moisés jecy quiujáhyyäbä, maas hanáxiøch hånajty haxøøg njatcø'øwa'añ.

¹⁴ Jaduhñä tøyhajt hajxy nmøødhájtäm coo ja'a jecymiädia'agy hajxy xyhawáañäm coo ja'a Dios howyiinmahñdy jiaançh tehñ miøødä. Jaanä jaduhñ hajxy xyhawáañämbä coo Dios ja'a jioot chocy coo hajxy hoy njäya'ayhájtämät. Pero højts, cab højts hoy nnä'ägädä jäya'ayhájtäm, je'eguiøxpä coo højts hädaa yaabä naaxwiimbä wiinmahñdy nmøødhájtäm. Hamdsoojoot hajxy jaduhñ haxøøg njatcøøyyäm. ¹⁵ Jaduhñä njoothajxy jia wi'i chójcäm coo hajxy hoy njäya'ayhájtämät, pero cab hajxy nnä'ägädä jadáañäm hojiäya'ayhat. Pätiidä hajxy jaduhñ coo nga'a jadáañäm. Cøxypänejpiä hajxy nwi'i jiatcøøyyäm, hoy hajxy nja najuøøyyäm coo jaduhñ yhaxøøgä. ¹⁶ Nnajuøøyyäm hajxy jaduhñ coo ja'a jecymiädia'agy yhooyä, ja'a Moisés jecy quiujáhyyäbä. Jaduhñä njoothajxy jia tsójcäm coo hajxy ngudiunáñämät nebiatiä jecymiädia'agy hajxy xyhanéhmäm. Pero cab hajxy hoy nnä'ägädä cudiunáañäm. ¹⁷ Pero, ca'a yhamdsoojoot hajxy jaduhñ haxøøg njatcøøyyäm. Ja'a nhaxøøgwiinmahñdy hajxy jaduhñ xyagjatcøøyyäm haxøøg. ¹⁸⁻¹⁹ Cabä Diosmädia'agy hajxy hoy ngudiunáañäm hamdsoojoot, hoyyä njoothajxy jia tsójcäm coo

hajxy ngudiúunämät. Haxøøg hajxy njatcøøyyäm, hoyyã njoothajxy jaduñ quia'a jagã tsójcãm coo hajxy jaduñ njatcøøyyämät.

²⁰⁻²¹ Hix, ja'a nhaxøøgwiinmahñdy hajxy haxøøg xyagjatcøøyyäm, ca'a yhamdsoojootã. ²² Jaduñã Diosmädia'agy hajxy xyhanéhmãm nebiaty hajxy hoy njäya'ayhãjtãmät. Njoodóotyhøch ngopcóotyhøch jaduñ njuø'øy coo ja'a Diosmädia'agy jiaanç tehñ yhoyyã. ²³ Nnajuøøbiøch jaduñ coochã haxøøgwiinmahñdy njaanç tehñ miøødã. Páadyhøchã howyiinmahñdy hoy nga'a nä'ägädã yajtuna'añ. Hix, ja'a nhaxøøgwiinmáhñdyhøch haxøøg xyagjäya'ayhajp. Y cábøch hoy nnä'ägädã najtshixø'øwa'añ.

²⁴ Cooch häxøpy pøn hoy xquia'a yajnähwa'adsa'añ ja'a nhaxøøgwiinmáhñdyhøch, cábøchã Dios häxøpy hoy nmøødhida'añ tu'ugjoot tu'ugwiinmahñdy. Jíbyhøch häxøpy nhäda'aga'añ mõjcu'uhaam. Jaanç tehñ yhoñäxúu'tsnøch häxøpy nhity. ²⁵ Pero nmóobiøchã Dios Dioscujú'uyãp coochã Jesucristo tøø xyajnáhwa'açh, ja'a hajxy nWiindsønãhãjtãmbã. Páadyhøchã Diosmädia'agy hoy nyajtuna'añ ja'a nhowyiinmahñdyháamhøch, hóyhøchã haxøøgwiinmahñdy nja møødnã. Je'eçh tähoocjaty haxøøg xyagjatcøøby.

8

¹ Hoorã, hawa'adstuum hajxy nmähmøøyyänã coo ja'a Jesucristo hajxy nmøødhãjtãm tu'ugmädia'agy. Jaduñ hajxy ngudiúunãm nebiã Diosmädia'agy hajxy xyhanéhmãm. Cab

hajxy cōxypänejpiä njatcōoyänä. ² Coo ja'a Jesucristo hajxy tōō xñähho'túutäm, paady hajxy xmiøødhíjtäm tu'ugjoot tu'ugwiinmahñdy. Paadiä Dioshespíritu hajxy xyagjugyhadáanäm cōjxta'axiøø nebiä Dios jiugyhatiän. Paadiä Dios hajxy tu'ugjoot tu'ugwiinmahñdy xmiøødhidáanäm homiänaajä. Coo ja'a Jesucristo ja'a nhaxøøgwiinmahñdy hajxy tōō xyajnáhwáatsäm, paady hajxy jiiiby nga'a häda'agáanänä haxøøgtuum. ³⁻⁴ Coo ja'a Dios ja'a yHuung yaa quiejxy hädaa yaabä naaxwiin, jaduñ yaa jiäya'ayhajty neby højtshájtäm. Jesucristo je'e. Pero cabä Jesucristo haxøøg jiäya'ayhajty neby højtshájtäm. Mänitä Jesucristo hajxy xñähho'túutäm. Hoyyä Jesucristo ja'a jecymiädia'agy quiudiuñ, ja'a Moisés jecy quiujáhyäbä. Pero højtshájtäm, cab hajxy jaduñ ngudiúunäm. Paady jaduñ yhäxixø'øy coo hajxy ngumädóowämät. Coo ja'a Jesucristo hajxy xñähho'túutäm, quiumädoow je'e ja'a højtscøxphájtäm jaduñ. Paadiä jecymiädia'agy hajxy xquia'a hanéhmänä, ja'a Moisés jecy quiujáhyäbä. Ja'a Dioshespíritu hajxy xpiuhbéjtänä coo ja'a Dios hajxy xmiøødhíjtämät tu'ugjoot tu'ugwiinmahñdy. Jaduñ hajxy xpiuhbéjtämbä coo hajxy haxøøg nga'a jäya'ayhájtänät.

⁵ Y coo ja'a Dioshespíritu hajxy jaduñ xpiuhbéjtäm, paady hajxy nxiictaac nmädiaactáacäm nebiä Diosmädia'agy hajxy maas hoy nyajtúunämät. Pero ja'a jäya'ay ja'a Dioshespíritu ja'a miädia'agy hajxy ca'a

cudiunáanäbä, jaduñ hajxy xyiicta'agy miädiaacta'agy nebiä yhamdsoo wiinmahñdy hajxy yajtuñ. ⁶ Pøñ jaduñ xiictaacp mädiaactaacp nebiä Dioshespíritu ja'a miädia'agy maas hoy miábójcät, je'e ja'a Dios jaduñ miøðhijpy tu'ugjoot tu'ugwiinmahñdy. Je'eduhñ nøcxaamb Dioswiinduum. Jootcujc je'e jim yhida'añ møødä Dios. Pero pønä yhamdsoo wiinmahñdy wi'i yajtunaamb, ja'a Dios ja'a miädsip je'eduhñ. Haxøøgtuum je'eduhñ ñä'ägä häda'aga'añ, ⁷⁻⁸ je'eguiøxpä coo ja'a Dios miädsiphaty. Cabä Diosmädia'agy hoy yajtuna'añ, ni ja'a jioot jaduñ quia'a tsocy coo yajtúnät. Y cab jaduñ quiumayii ja'a Diósäm.

⁹ Pønä Dioshespíritu ca'a møødhijp tu'ugmädia'agy, cabä Diosmädia'agy miábøcy ja'a Jesucristocøxpä. Coo mijts jaduñ mjaançh mábøcy, paady mijtsä Dioshespíritu mmøødhity tu'ugmädia'agy. Y coo ja'a Dioshespíritu hajxy jaduñ mmøødhity, paadiä mhaxøøgwiinmahñdy hajxy tøø mhøxhijxnä. ¹⁰ Tøyhajt jaduñ coo hajxy nho'ogáanäm, je'eguiøxpä coo ja'a Adán jecy quiädiehy, ja'a hajxy jecy nhaphájtäm ndeedyhájtäm. Pero coo mijtsä Dios tøø xpiäda'agy hawa'adstuum, y coo ja'a Jesucristo hajxy mmøødhity tu'ugmädia'agy, paady mijtsä Dioshespíritu xyagjugyhada'añ homiänaajä nebiä Dios jjugyhatiän. Jim hajxy xyajnøcxa'añ Dioswiinduum. ¹¹ Coo ja'a Dioshespíritu hajxy xmiøødhíjtäm tu'ugmädia'agy, paadiä Dios hajxy xyagjuypiøjtägatsáanäm ja'a yhEspírituhaam coo hajxy hánajty tøø nhó'cäm. Jaduñ hajxy

xyagjujypiøjtägatsáanäm nebiä Jesucristo
yagjujypiøjtägajtsän.

¹² Mägu'ughajpädøjc, jaduñds je'e, hahixøøby
jaduñ coo ja'a Dioshespíritu miädia'agy hajxy
nyajtúunämät. Cab jaduñ yhahixø'øy coo ja'a
nhamdsoo wiinmahñdy hajxy nyajtúunänät
tehñgahnä. ¹³ Hix, coo hajxy tehñgahnä haxøøg
njatcøøyyänät, cabä Dios hajxy hoy nmøødhíjtämät
tu'ugjoot tu'ugwiinmahñdy. Mänit hajxy
jiiby nhädáacämät haxøøgtuum. Pero coo ja'a
nhaxøøgwiinmahñdy hajxy nnajtshixøøyyämät
ja'a Dioshespírituhaam, jaduñnä Dios hajxy hoy
nmøødhíjtänät tu'ugjoot tu'ugwiinmahñdy.

¹⁴ Hix, pønjaty jaduñ puhbéjtäp ja'a
Dioshespíritu nebiä Diosmädia'agy hajxy jaduñ
hoy yajtúnät, Dios yhuung hajxy je'e. ¹⁵ Haa ca'a,
ja'a yhEspírituhaamä Dios hajxy xyhuunghájtäm,
paady hajxy nnämäáyyäm: “Diosteedy.” Y coo
ja'a Dios hajxy xyhuunghájtäm, paadiä Dios
hajxy nga'a tsähgøøyyänä neby hajxy hijty
ndsähgøøyyäm coo hajxy hijty xquia'a pädáacämnä
hawa'adstuum. ¹⁶ Y coo ja'a Dioshespíritu hajxy
jaduñ xmiøødhíjtäm, jaduñnä tøyhajt hajxy
xmiøøyyäm coo ja'a Dios hajxy xyhuunghájtänä.
¹⁷ Coo ja'a Dios hajxy xyhuunghájtäm näguipxy
møødä Jesucristo, paadiä Jesucristo hajxy jim
xyajnøcxáanäm Dioswiinduum. Paadiä Dios
hajxy madiu'u xquiunuu'xáanäm näguipxy møødä
Jesucristo, nebiä Dios jecy miänaañän cooc hajxy
xquiunuu'xáanäm. Y coo hajxy ndsaačhpøjcämät
ja'a Dioscøxpä nebiä Jesucristo chaachpøjquiän,
mänitä Dios hajxy møj jaančh xpiädáacämät

näguipxy møødä Jesucristo.

¹⁸ Høøch jaduhñ mänaamb coo hajxy yaa weeñtiä ndsaächpøjcäm hädaa yaabä naaxwiin. Pero cab jaduhñ ñä'ägädä mäbaady ni weeñtiä nebiä Dios ja'a hoyhajtä weenhajt hajxy jim xmio'owáañäm maa je'e wyiinduumän.

¹⁹ Tijatiä Dios yaa tøø quiunuu'xy hädaa yaabä naaxwiin, jia wi'i jibhixyp hajxy jaduhñ coo yhabáadät coo ja'a Dios ja'a hoyhajtä weenhajt mio'owa'añ pønjaty jaduhñ yhuunghajpy. Mänitä Dios jaduhñ miäna'ana'añ coo hajxy nga'a tsaächpøgáañänä. ²⁰⁻²¹ Coo ja'a Adán jaduhñ jecy jawyiinhajt quiädiehçohñ, ja'a hajxy jecy nhaphajt ndeedyhajtämbä, paadiä Dios ja'a tsø'ty ja'a häyohn yaa quiejxy hädaa yaabä naaxwiin. Mäduhñtiä Dios yaa tøø quiunuu'xy cøxiä hädaa yaabä naaxwiin, cøxaamb jaduhñ quiuhdägoyya'añ. Pero cabä pojpä hajxy tii miøødä. Ca'a jie'eguiøxpä ja'a Dios ja'a tsø'ty ja'a häyohn yaa quiejxy. Hix, jagooyyä jäya'ay pojpä cädieey hajxy miøødä, paadiä Dios tsø'ty häyohn yaa quiejxy. Jéquiänä Dios jaduhñ wyiinmaayy coo cøxiä wiinä chaächpøgät

näguipxy møødä jäya'ayhajxy, tijatiä Dios yaa tøø quiunuu'xy, høxtä coonä yhabáadät coo ja'a Dios hajxy xquia'a yajtsaächtiunáañänä. Mänitä Dios ja'a hoyhajtä weenhajt hajxy nägøxiä xmio'owáañäm, højts Dioshuung, näguipxy møød tijaty ja'a Dios yaa tøø quiunuu'xy. ²² Hix,

tijatiä Dios yaa tøø quiunuu'xy hädaa yaabä naaxwiin, jia wi'i jibhixyp hajxy jaduhñ coo yhabáadät coo ja'a Dioshuung ja'a hoyhajtä weenhajt hajxy mio'owa'añii. Tøyhajt jaduhñ.

Pero cahnä yhabaady, jaančh tehṃ chaachpøjp hajxy jaduhñ. ²³ Jaanä jaduhñ højtshájtämbä, jaduhñ højts nja wi'i jìøbhíxämbä coo yhabáadät coo ja'a Dios hajxy pedyii xmio'owáañäm ja'a hoyhajtä weenhajt. Coo Dios hajxy xyhuunghájtäm, paady hajxy jaduhñ xmio'owáañäm. Mänitä Dios ja'a hawiinjemybiä ni'xcopc xmio'owáañäm, ja'a mänaa ca'a ma'p ca'a tägoobiä. Coo ja'a Dios ja'a yhEspíritu hajxy tøø xyajnäguéjxäm, jaduhñä tøyhajt hajxy nmøødhájtäm coo ja'a Dios hajxy xjiaančh huunghájtäm. Jaanä jaduhñä tøyhajt hajxy nmøødhájtämbä coo ja'a Dios ja'a hoyhajtä weenhajt hajxy pedyii xmio'owáañäm. ²⁴ Coo ja'a Diosmädia'agy hajxy tøø nmäbøjcäm ja'a Jesucristocøxpä, paady hajxy nnähwaats nguhwáatsäm, paadiä Dios hajxy xmiøødhíjtänä tu'ugjoot tu'ugwiinmahñdy. Y paady hajxy nja wi'i jìøbhíxäm coo yhabáadät coo ja'a Dios hajxy xmio'owáañäm ja'a hoyhajtä weenhajt cøxiä. Cahnä yhabaady, paady hajxy nja wi'i jìøbhíxämnä. Coo häxøpy tøø yhabaatnä, cab hajxy häxøpy njøbhíxänä. ²⁵ Coo hajxy hamuumdu'joot nmäbøjcäm coo ja'a Dios hajxy tøyhajt xmio'owáañäm tijaty hajxy xyajmädsójcäm, paady hajxy tsøc mee'xtújcäm mäduhñtiä hajxy yaa njaac jøbhíxäm, hoy hajxy nej nja jajt nja habéjtäm.

²⁶ Y xpiuhbéjtämä Dioshespíritu hajxy nebiaty hajxy hamdsoo nga'a jadáañäm. Hiṃ, coo ja'a Dios hajxy naxy nja wi'i pia'ya'axáañäm, cab hajxy naxy nnajuóøyyäm tijatiä Dios

hajxy nmäyujwáanämb, waambatiä Dios hajxy nmänuu'xtáacämät. Naxy hajxy jaduhñ njájtäm coo ja'a capxy ja'a mädia'agy hajxy hoy xquia'a habädsømáanäm. Nä'ä møcxéjjäm nä'ä ho'ogyxiéjjäm hajxy jaduhñ. Pero coo hajxy nga'a najuøyyämät nebiä Dios hajxy nmänuu'xtáacämät, mänitä Dioshespíritu hajxy xpiuhbéjtämät. ²⁷ Piuhbejpiä Dioshespíritu pønjatiä Diosmädia'agy tøø miäbøcy. Hoorä, ñajuøøbiä Dioshespíritu jaduhñ waambatiä Dios jioot chocy coo ja'a Dios hajxy nmänuu'xtáacämät. Jaduhñä Dioshespíritu hajxy xyajxiic xyajmädiáacäm ja'a ngopcootyhájtäm. Y ñajuøøbiä Dios jaduhñ waambaty hajxy nxiic nmädiáacäm ja'a ngopcootyhájtäm.

²⁸ Hoorä, cab hajxy njootmayhájtämät coo Dios ja'a tsaachpä peenä hajxy xmióoyyämät. Haa ca'a, nnajuøøyyäm hajxy jaduhñ coo Dios quiøxy najuø'øy nebiaty hajxy njajt nhabéjtäm, pønjatiä Dios tsojp. Nnajuøøyyäm hajxy jaduhñ coo Dios wyiinmay coo hajxy ween xyhoyøoyyäm cøxiä wiinä. Tøø hajxy xyajnähdíjjäm coo hajxy njäya'ayhájtämät nebiä jioot choquiän. Jaanä jaduhñ hajxy xyhawáanämbä cooc hajxy xyhuunghadáanäm. ²⁹ Hix, jéquiänä Dios yhuuc najuøøbiä pønjatiä miädia'agy hánajty mäbøgáanäxäp. Je'ehajxy jaduhñ yajnähdíjjä coo hajxy yhojiäya'ayhádät nebiä Jesucristo yhojiäya'ayhatiän, ja'a Dios yHuung. Jaduhñä Dios hajxy nägøxiä xyhixáanänä nebiä Jesucristo yhuchän. Højts jaduhñ xñänøømäm coo Jesucristo hajxy nbuhya'ayhadáanäm, je'eguiøxpä

coo Dios hajxy xyhuunghájtäm. ³⁰ Coo Dios hajxy jecy xyajnáhdíjjäm coo miädia'agy hajxy nmäbójcämät, paady hajxy tøø xyhawáañäm cooc hajxy xyhuunghadáañäm. Y coo miädia'agy hajxy jaduñ tøø njaančh mäbójcäm, mänit hajxy xpiädáacäm hawa'adstuum. Jaduñ tøø miänaambä coogä cuhdujt hajxy nmøødhadáañäm nebiä Jesucristo miøødän.

³¹ Homiädoonä hädaa mädia'agy, túhmäts. Coo Dios hajxy jecy xyajnáhdíjjäm coo hajxy xyhuunghájtäm, ni pøñ jaduñ xquia'a yajtu'udägóoyämät. Tøyhajt jaduñ coo Dios yajtøjiada'añ tijaty tøø wyiinmay ja'a højtscøxphájtäm. ³² Xjiaančh tehñ chójcämä Dios jaduñ. Høxtä ñähdujc ja'a yhamdsoo Uung coo hajxy hoy xñähho'túutäm nägøxiä. Jaančh tehñ miøjjä Dios mayhajt jaduñ tiuñ ja'a højtscøxphájtäm. Jaduñä tøyhajt hajxy nmøødhájtäm coo ja'a mayhajt jaduñ tehngajnä jiaac tuna'añ. ³³ Coo Dios hajxy tøø xyajnáhdíjjäm coo miädia'agy hajxy nmäbójcämät, paady hajxy pøñ hoy xquia'a näxø'øwø'øwáañäm maa Dioswiinduumän. Haa ca'a, tøø Dios hajxy xpiädáacäm hawa'adstuum. ³⁴ Ni pøñ hajxy jaduñ hoy xquia'a päda'agáañäm haxøøgtuum. Haa ca'a, jimä Jesucristo hajxy xñähgapxtúutäm Dioswiinduum. Ja'a Dios yhahooyhaambiä Jesucristo yhäña'ay. Møj jaančh jim yhity. Paady hajxy jim xñähgapxtúutäm, coo hajxy hoy tøø xñähho'túutäm, møød coo hoy tøø jiuypiojtägach. Jaduñ hajxy tøø xyajnáhwaats tøø xyajcuhwáatsäm. ³⁵ Xjiaančh tehñ chójcämä

Jesucristo hajxy jaduñ năgø'ø nădecypïă. Nnă'ăgădă møødhăjtămă tøyhajt hajxy jaduñ coo hajxy mănăa xquia'a năhgue'egăănăm, hoyyă tsaăçpă peenă hajxy cu nja păatăm, hoy hajxy pøn cu xjia tsaăçhtiúunăm ja'a Diosmădia'agyquiøxpă, hoyyă yuu hajxy cu xjia păatăm, hoyyă wit tucxy hajxy cu nja yajmaajiăjtăm, hoy hajxy măjahñdiuum cu nja wădjătăm, hoyyă cahwiindøyhăna'c hajxy cu xjia yaghó'căm. ³⁶ Jaduñ jim myiñ cujaay maa Diosmădia'aguiăn:

Xøømdsuhm højtsă cahwiindøyhăna'c
xjia wi'i yagho'oga'añ ja'a miich
mmădia'agyquiøxpă;

ho'cøøc højts xñă'ăgădă wa'ana'añ,
nømă Dios nămaayyă.

³⁷ Hoy hajxy jaduñ cu nja jajt, hoy hajxy jaduñ cu nja habéjtăm, nnă'ăgădă mee'xtugăănăm hajxy jaduñ. Ja'a Jesucristo hajxy jaduñ xñă'ăgădă puhbéjtăm, je'eguiøxpă coo hajxy xjiaanç tehñ chójcăm. Naamgahnă hajxy tii xjiăjtăm xyhabéjtăm, jaduñă Jesucristo hajxy maas hoy nbanócxămăt hamuumdu'joot. ³⁸⁻³⁹ Coo Dios hajxy xjiaanç tehñ chójcăm, jaduñă tøyhajt hajxy njaanç tehñ miøødhăjtăm coo Jesucristo hajxy tehngajnă xñă'ăgădă puhbedăănăm, hoy ñejpiă hajxy cu nja jajt cu nja habéjtăm, hoy yhădaa yaabă naaxwiină, hoy hajxy cu nja hó'căm, hoy hajxy cu nja tăgóoyyăm, hoy hajxy cu nja jaac jugyhăjtăm, hoy hajxy cu nja jaac tsuxc-hăjtăm, hoyyă møjcuħdujtmøødpădøjc hajxy cu xjia mădsiphăjtăm, ja'a pojhajpă tăxa'ahajpă,

hoyyä møjcu'ugong hajxy cu xjia mädsiphájtäm, hoy miaajä hajxy jia hity, hoy yhädaa yaabä naaxwiinä, hoy jyim tsajpootypä, hoy jyiiby møjcu'uhaamä. Pero cabä cuhdujt hajxy ñä'ägädä møødä maa Jesucristocøxpän, ja'a hajxy nWiindsønähájtämbä. Paadiä Jesucristo hajxy homiänaajä xchójcäm; paady hajxy homiänaajä xcwieendähájtäm.

9

1-3 Jaanč tehṃ jiootmayhájpøchä judíoscøxpähajxy je'eguiøxpä coo hajxy quia'a mæbøga'añ coo ja'a Jesucristo hajxy tøø ñähho'tu'udyii. Høøch nmägunaaxhajxy je'e. Jaanč tehṃ chaächøøbiøch njoot jaduhṃ coo hajxy quia'a mæbøga'añ. Tøyhøch jaduhṃ nmädia'agy. Coochä Jesucristo nmøødhity tu'ugjoot tu'ugwiinmahñdy, jaduhṃä tøyhajt hajxy mmøødhádät cooch nga'a hønnda'agy. Ja'a nhamdsoo juøhñdyháamhøch jaduhṃ nnajuø'øy cooch nga'a hønnda'agy, møød coo Dioshespíritu jaduhṃ miänaambä. Jaanč tehṃ chaächøøbiøch njoot jaduhṃ coochä nmägunaaxhajxy quia'a mæbøga'añ; høxtä cu nja nähhádaactu'udáanhøch hajxy jiiiby haxøøgtuum coo Dios jaduhṃ cu miänaañ. Jadúhñhøch nmäna'ana'añ coochä Jesucristo cu xquia'a yajnähwaach, pero coochä nmägunaaxhajxy cu yajnähwaatsä. Hoorä, ja'a Israel, højts nhap ndeedy hijty je'e jegyhajty. ⁴ Jéquiänä Dios ja'a Israel miøødyajcuhdujcy coo Israel yhap yhoc-hajxy hänajty piuhbedáanäxä. Jaanč huunghajtä hajxy je'eduhṃ ja'a Diósäm. Je'eduhṃ ñänøømby coo hajxy jaduhṃ

quiu'ughajtä ja'a Diósäm. Yhijx hajxy jaduhñ coo Dios ja'a miäjaa yajcähxø'cy jim mädøyyä maa Diostøjcän. Jaduhñ hänajty quiähxø'ogy nebiä jocän. Mänitä Dios hajxy yhanehmä madiu'u. Mänitä Moisés quiujahy nebiatiä Dios hänajty tøø yhane'emiän. Mänitä Dios cuhdujt yejcy nebiatiä Dios hajxy jaduhñ jim wyiingudsähgø'øwät. Mänitä Dios tøyhajt yejcy coo ja'a yajnähwaatspä hajxy hänajty yajnäguexa'añii. Cooch jaduhñ nnänømy coo hajxy yhaphaty yhoc-hadyii ja'a Israel, højts jaduhñ niñänøømäp, højts judíoshajxy. ⁵ Højtsä jecyjiäya'ay nhaphajt ndeedyhajt, ja'a Abraham møødä Isaac møødä Jacobo. Cumaayyä ja'a jecyjiäya'ayhajxy jaduhñ ja'a Diósäm. Y coo Cristo yaa hoy jiäya'ayhaty hädaa yaabä naaxwiin neby højtshájtäm, jaaná jaduhñ je'e yhaphájtäbä yhoc-hájtäbä ja'a Israel. Dioshajpä Cristo. Cøxiä wiinä je'eduhñ yhane'emy homiaajä. Tsøc hajxy wiingudsähgøøyyäm homiänaaxøøjä coo miøjjä coo jiaančhä. Tøyhajt jaduhñ.

⁶ Cooch nmäna'añ cooçhä nmägunaaxhajxy quia'a mabøga'añ coo Jesucristo hajxy tøø xñähho'túutäm, cáboch jaduhñ nmäna'ana'añ cooc tyijy ja'a Dios ja'a miädia'agy tøø quia'a yajtøjiaty coo jecy miänaañ coogä Israel yhap yhoc-hajxy hänajty yajnähwa'adsa'añii. Hix, coo Dios ja'a Israel jecy ñämaayy coo yhap yhoc-hajxy hänajty yajnähwa'ads yajcuhwa'adsaanäxä, cabä Dios hänajty miäna'ana'añ cooc tyijy hajxy hänajty nägøxiä ñähwa'ads quiuhwa'adsa'añ. Jue'e hänajty ñänøømby pønjaty mabøjp coo Dios yajtøjiaty waambaty tøø quiapxy tøø miädia'agy. Hix, cabä Israel yhap yhoc-hajxy

nämay miäbøcy coo hajxy tøø ñähho'tu'udyii ja'a Jesucristäm. Pønjaty jaduñ mäsøjp, je'eds hajxy jaduñ tøyhajt haphájtäp hoc-hájtäp ja'a Israel. Pønjaty jaduñ ca'a mäbøjp, cab hajxy tøyhajt yhapaty yhoc-hadyii ja'a Israéläm.

⁷ Jaanä jaduñä Abraham ja'a yhuunghajxy je'ebä. Tu'uquüä jaduñ ñänøømä ja'a Diósäm coo hoyhajt weenhajt hänäjty mio'owáañäbä nebiä Abraham hänäjty mio'owa'añijän. Ja'a Abraham ja'a yhuung tu'ugpä, cab je'e jaduñ ñänøømä coo tii mio'owa'añii. Jaduñ jim myiñ cujaay maa Diosmädia'aguiän: “Ja'a miich mhuung Isaac, je'e yhap yhoc-høch jaduñ nhixáañäp nej miich mhap nej miich mhocän”, nømä Dios ja'a Abraham jecy ñämaayy.

⁸ Jaduñä tøyhajt hajxy nmøødhájtäm coo Isaac yhap yhoc-hajxy quiu'ughájtäxä ja'a Diósäm. Paadiä Isaac yhap yhoc-hajxy jaduñ quiu'ughájtäxä ja'a Diósäm coo Abraham jecy yhawaañä coo tio'oxiøjc hänäjty yhuungpaada'añ. Coo ja'a Abraham jaduñ yhawáañäxä, tøø ja'a Sara hänäjty miäjay, y cabä yhuung hänäjty ni tu'ugtä.

⁹ Hix, cahnä Sara hänäjty yhuungpaadyñä, tøyymä Dios ja'a Abraham hänäjty jaduñ ñäma'ay: “Coo jaduñ yhabáadät, mänit miich mhixa'añ coochä nmädia'agy nyajtøjiada'añ. Co'na'awaambä mdo'oxiøjc Sara. Ya'ayhäna'c jaduñ minaamb ca'awaamb”, nømä Dios ja'a Abraham jecy ñämägaiumbä. Ja'a Isaac jaduñ nänøømä coo hänäjty myina'añ quia'awa'añ.

¹⁰ Jaanä jaduñä Rebécabä, ja'a Isaac tio'oxiøjc, coo je'e quio'naabiä, mänitä pigäna'c-hajxy

myiñguiah̄y tähoocmechpä. ¹¹⁻¹² Cahnä Rebeca h̄anajty quio'na'ayñä, t̄ōyyäm h̄anajty ñäma'ayii ja'a Diósäm coo ja'a Jacobo ja'a Esaú h̄anajty yhane'ema'añ, hoyyä Esaú jayøjp̄ jia mejch, hoyyä Jacobo jia jaac teh̄m̄ miejch h̄øxhaam. Paadiä Dios jaduñ miänaañ, t̄ōyyäm h̄anajty wyiinmahñdyhaty coo Jacobo yhap yhoc-hajxy h̄anajty quiu'ughadäänäxä ja'a Diósäm, m̄øød coo Esaú yhap yhoc-hajxy h̄anajty jaduñ quia'a cu'ughadäänäxä, hoy h̄anajty quia'a jagä c̄ähxø'øgyñä p̄ø hoyhänä'c-hadaambä Rebeca yhuunghajxy h̄anajty, p̄ø caj. Hix, hamdsoojotä Dios jaduñ wyiinmahñdyhajty nebiä Jacobo h̄anajty yhixa'añ, nebiä Esaú h̄anajty yhixa'añ. ¹³ Jaduñ jim̄ myiimbä cujaay maa Diosmädia'aguiän: “Ndsójc-høchä Jacobo m̄øødä yhap m̄øødä yhoc-hajxy, páadyhøch hajxy nnäxuudsa'añ. Pero ja'a Jacobo yhajch, ja'a Esaú, cábøch je'e nnäxuudsa'añ. Ni cábøchä yhap yhoc-hajxy jaduñ nnäxuudsäänäbä”, n̄ømä Dios cujecy miänaañ.

¹⁴ Pero cab hajxy hawiinmats waamb̄ nmänäänämät cooc tyijy Dios hoy quia'a wiinmahñdyhajty coo miänaañ coogä Jacobo yhap yhoc-hajxy h̄anajty piuhbedäänäxä, m̄øød coogä Esaú yhap yhoc-hajxy h̄anajty quia'a puhbedäänäxä. Caj pues. Haa ca'a, hoyyä Dios jaduñ wyiinmahñdyhaty homiänaaxøøjä. ¹⁵ Hix, jaduñä Dios ja'a Moisés jecy ñämaayy: “Nnäxúu'chpøch nba'häyóobiøch p̄øñjátyhøch njoot chojpy cooch jaduñ nnäxúudsät, cooch jaduñ nba'häyówät. Cáboch nnäxuudsa'añ

põnhøch njoot quia'a tsojpy cooçh nnäxúudsät.”
¹⁶ Coo Dios jaduñ miänäxuuch, jaduñ hajxy nyajnajuoóyyäm coo hojioot jiaançh tehñ miøødä. Hamdsoo ñägapxy pøn ñäxuudsaañby. Hamdsoojoot jaduñ miänäxuuch, caj jie'eguiøxpä coo hajxy cu nja nämáayyäm coo hajxy ween xñäxú'utsäm, coo hajxy ween xpia'häyóowäm. Ni quia'a je'eguiøxpä coo njoot hajxy nbädáacäm coo hajxy hoy njäya'ayhájämät. ¹⁷⁻¹⁸ Hiç, ñäxuu'chpä Dios pøn ñäxuudsaañby. Jaaná jaduñduhñbä, yajñahdijpiä Dios coo quiopc-hajxy xiéxät pønä Dios jaduñ yajmädsojpy coo quiopc-hajxy jaduñ xiéxät. Jaduñä Dios ja'a gobiernä ja'a quiopc jecy yajxejxä, ja'a hänäjty jim haneñbä Egiptonaaxooty. Tøyhajt jaduñ. Haa ca'a, jaduñ jim myiñ cujaay maa Diosmädia'aguiän coo Dios ja'a gobiernä jaduñ ñämaayy: “Páadyhøch miich tøø nyajmøjtägø'oy, tøøch hänäjty nwiinmay cooçhä nmäjaa hänäjty nyajcähxø'øga'añ maa mijts mnaax maa mijts mgajptän. Cooçh ngu'ug jim nhøxwoobädsøñmät maa mijts mnaax maa mijts mgajptän, jaduhñhøch nmäjaa njaançh tehñ yajcähxø'øga'añ. Jaduñä mädia'agy wiädita'añ wiinduhmyhagajpt ja'a høøchcøxpä cooçh njaançh tehñ miøjja cooçh njaançh tehñ jiaançhä”, nõmä gobiernä jecy ñämaayyä.

¹⁹ Jii häna'c-hajxiäda'a näje'e miäna'ana'añ: “Cabä Dios wyiinmahñdy yhooyä je'eguiøxpä coo hajxy xñäxø'øwøøyyäm cooc højts pojpä cädieey nmøødhájäm. Haa ca'a, hamdsoo højts ngopc tøø xyajxéjxäm. Paady højts pojpä cädieey nmøødhájäm.” ²⁰ Pero cab jaduñ yhähixø'oy coo

põn jaduḥḥ miäná'anät. Tøyhajt jaduḥḥ. Caj pues. Haa ca'a, yaa hajxy njäya'ayhájtäm. Cabä cuḥdujt hajxy nnä'ägädä møødhájtäm ni weeñtiä coo Dios hajxy nhadsóowämät. Hix, jaduḥḥ mäwínäts højts Dios xyajnáhdíjjäm nebiä tu'tspojtspädøjc-hajxy piochän nebiä jioot hajxy yajmädsoquiän. Coo tu'ts quiapxø'øgät, cabä pojtspä hawiinmats ñämä'awät: "Tiich yajxõn coo xquia'a pojch." Caj pues, cab jaduḥḥ yhahixø'øy coo tu'ts jaduḥḥ miäná'anät. ²¹ Haa ca'a, miøødä tu'tspojtspädøjc cuḥdujt hajxy jaduḥḥ coo tu'tsnaax hajxy yajtúnät nebiä jioot hajxy yajmädsoquiän. Pø chojpiä jioothajxy jaduḥḥ coo tsowdu'ts hajxy piódsät, pues miøødä cuḥdujt hajxy jaduḥḥ coo hajxy jaduḥḥ piódsät. Y pø chojpiä jioothajxy jaduḥḥ coo cuhga'aybä hajxy piódsät, jaduḥḥä cuḥdujt hajxy miøødäbä coo hajxy jaduḥḥ piódsät. Jaduḥḥ mäwínädsä Dios cuḥdujt miøødäbä coo hajxy xyajnáhdíjjämät nebiä jioot choquiän. Coo jioot jaduḥḥ chógät coo hajxy xpiädáacämät hawa'adstuum, pues miøødä cuḥdujt jaduḥḥ coo hajxy jim xpiädáacämät. Y coo jioot jaduḥḥ chógät coo hajxy xpiädáacämät haxøøgtuum, jaduḥḥä cuḥdujt miøødäbä coo hajxy jaduḥḥ jim xpiädáacämät.

²² Y jaaná jaduḥḥä Dios cuḥdujt miøødäbä coo jaduḥḥ miee'xtujcy ja'a cahwiindøjiäya'aguiøxpä. Miøødä Dios cuḥdujt jaduḥḥ coo ja'a cahwiindøjiäya'ayhajxy yajcumädowøøjät. Pero cab hajxy choj cumädowa'añ, hoy hajxy tøø jia cädieey hanaxiä. Hawiinmats hit jaduḥḥ coo hajxy paquiä quiumädowät. Y coo Dios hänäjty yajcumädowa'añ ja'a

quiädieeguiøxpähajxy, hijxtahndä Dios jaduñ yajcähxø'øgaamby coo mäjaa møc miøødä. Jaduñ yajcähxø'øgaambä coo haxøøghäna'c-hajxy tehngajnä quia'a mee'xtuga'añii. ²³⁻²⁴ Coo Dios jaduñ jecy wyiinmahñdyhajty coo haxøøghäna'c yajcumädowna'añ, paady jaduñ wyiinmahñdyhajty neby højts jaduñ hoy nwiinjuøøyyämät coo jaduñ yhawiinmatsä coo haxøøghäna'cä quiädieey hajxy quiumädówät. Jaanä jaduñduhmbä, paadiä Dios jäya'ay näje'e quia'a yajcumäday, je'eguiøxpä coo hajxy ñäxuuchii ja'a Diósäm, hoy hajxy hänajty tøø jia cädieey. Jequiän hajxy jaduñ yajnähdijjä coo hajxy jim ñøcxät Dioswiinduum. Højts jaduñ xñänøømäm coo Dios hajxy tøø xyajnähdíjjäm coo hajxy jim xyajnöcxáañäm wyiinduum, pønjaty hajxy tøø xyajwiinwaanøøyyäm coo hajxy xyhuunghadáañäm, møødä judíosahajxy, møødä cajpä judíosahajxy. Jaduñ hajxy nwiinjuøøyyäm coo Dios mõjmayhajt tøø tiuñ maa højtscøxphájtäm, møød coo hojiot jiaanç tehñ miøødä. ²⁵ Maa Oseas nocy jecy quiujahyyän, jaduñ jim myiñ cujaay coo Dios jaduñ miänaañ:

Yøø jäya'ayhajxy cajpä judíos, cábøch hijty ngu'ughaty.

Cábøch hijty ndsocy. Pero tøøch nyajnähdijnä cooçh ngu'ughadáañä. Ndsójnábøch jaduñ.

²⁶ Wiingtuum miänaañgumbä: “Cábøch mijts hijty ngu'ughaty.”

Pero jaduñhájtøch mijts nhuunghadaañä, homiaajä hajxy mhity,

nõmä Dios miänaañ. Homiänaajä Dios yhity.
²⁷ Y ja'a Isaías, jaduñ je'e jecy quiujahy: “Yø'ø judíos hajxy, hoy hajxy jaduñ jia nämayyä nebiä tsäbiu'ujän, näweeñtiä hajxy jaduñ cho'oga'añ.
²⁸ Ja'a jäya'ayhajxy yaa cädiehbiä hädaa yaabä naaxwiin, mobädajpä hajxy yajcumädowa'añii ja'a Diósäm. Tähooc-yajcumädoybä hajxy yajcumädowa'añii hoyhoy.” ²⁹ Jaanä jaduñä Isaías jecy miädiáaccumbä ja'a judíos cõxpähajxy:

Cõxiä wiinä Dios yhane'emy homiaajä. Coõ højtsä
 Dios häxøpy tøø xquia'a näxúu'tsäm,
 tøø højts häxøpy ngøxy cuhdägóoyyäm, nebiä
 jäya'ayhajxy jecy quiuhdägooyyän,
 ja'a hajxy hijty jegyhajty tsänaabiä maa cajpt hijty
 xiøhatiän Sodoma mõød Gomorra.

³⁰ Nébiøch cham tøø ngujaayän, jecüän højtsä Dios xyajñhdijy coõ højts hänajty xquiuhghada'añ, højts judíos hajpä. Pero, ja'a jäya'ayhajxy cajpä judíos, cabä Dios hijty je'e ñäxuuçh. Ni ja'a jäya'ayhajxy hijty quia'a näxúu'tsäbä, ja'a hajxy hänajty ca'a tajp ca'a maabiä maa ñähwaatstaact hajxy piáadät. Pero cahnä jegø'øy coõ mädia'agy hajxy tøø miädoonä coogä Dios ja'a Jesucristo yaa quiejxy, cooc ja'a Jesucristo hajxy hoy xñähho'túutäm. Coõ hajxy jaduñ miädooy, näje'e hajxy miäbøjcy; paady hajxy tøø ñähwa'açh, paady hajxy tøø quiuhwa'açh. ³¹⁻³² Pero yø'ø judíos hajxy, jadúñäc tyijy hajxy hijty ñähwa'adsa'añ je'eguiøxpä cooc tyijy hajxy hoy quiudiuñ nebiä Moisés jecy quiujahyyän. Pero cab hajxy jaduñ ñä'ä nähwaach je'eguiøxpä coõ tøyhajt hajxy quia'a mõødä coõ Dios miäyajnähwa'açh je'eguiøxpä

coo hojioot miøødä, ca'a jie'eguiøxpä coo jäya'ayhajxy hoy jia wi'i jäya'ayhada'añ. Paadiä judíoshajxy quia'a nähwaach je'eguiøxpä coo hajxy quia'a mábøjcy coo højtsä Jesucristo xñähho'túutäm. Jaduhñ mäwiin hajxy jiaty nebiä häna'c quiuhnepiän tsaanähgøxp päyø'cujc. Cab hajxy ñä'ägä mech maa hajxy hänajty jia wi'i ñøcxa'añän. ³³ Tøøyyämä Dios hänajty ñajuø'øy coo judíoshajxy hänajty quia'a mábøga'añ coo Dios ja'a Jesucristo yaa quiejxy hädaa yaabä naaxwiin. Jimä cajpt tu'ug xiøhaty Siön. Jimä judíoshajxy chäna'ay, ja'a Dios quiu'ughajpiä. Jaduhñ jim myiñ cijaay maa Diosmädia'aguiän:

Jimhøch ngu'ug chäna'ay maa cajpt jaduhñ xiøhatiän Siön.

Jimhøchä tsaä tu'ug nbäda'aga'añ, weenä jäya'ayhajxy jim quiuhnepy maa tsaajän, ween hajxy jim quiäday.

Ja'a Jesucristo jaduhñ mäbaat neby yøø tsaajän. Hix, pøn jaduhñ ca'a mábøjp coo højtsä Jesucristo hoy xñähho'túutäm, jaduhñ je'e miäbaady nebiä häna'c cuhnejpän. Quiumädowaamby je'e. Pero pøn jaduhñ jaançh mábøjp ja'a Jesucristocøxpä, je'eds hodium päda'agáañäp.

10

¹ Mägu'ughajpädøjc, jia tsójpjøch njoot jaduhñ coo judíoshajxy ñähwá'adsät. Jaduhñhøchä Dios nja pa'ya'axy jaaya'aguiøxpä. Haa ca'a, judíohájjøch høøçhpä. ² Jia wi'i quiudiunaambiä Diosmädia'agy hajxy. Tøyhajt jaduhñ. Pero cabä Diosmädia'agy hajxy hoy wyiinjuø'øy. ³ Hamdsoo hajxy jia wi'i yajniñähwa'adsa'añii

yhamdsoo cuhdujtcøxpä. Hix, cab hajxy jaduhñ wyiinjuø'øy tiiguiøxpä Dios ja'a jäya'ay piäda'agy hawa'adstuum. Paady hajxy jim piäda'agyii coo Dios ja'a miädia'agy hajxy miäbøjcä coo hajxy jaduhñ ñähwa'adsa'añii. ⁴ Pønjaty mäbøjp coo hajxy tøø ñähho'tu'udyii ja'a Jesucristäm, je'edsä Dios ñäxuu'chp. Coo Jesucristo hajxy cu xquia'a nähho'túutäm, ngumäadowáanäm hajxy hijty, je'eguiøxpä coo jecymiädia'agy hajxy tøø nga'a cudiúunäm, ja'a Moisés jecy quiujáhyyäbä. Ja'a Jesucristo mäbøcypiä, ca'xiä jecymiädia'agy quiudiuuñ, ja'a Moisés jecy quiujáhyyäbä, nebiä Dios hänajty tøø yhane'emiän. Jaanç tehñ yhoyyä Jesucristo jaduhñ yhäna'c-hajty. Cabä pojpa cädieey hänajty ñä'ägädä møødá ni weeñtiä. Paady hijty jaduhñ quia'a hahixø'øy coo jaduhñ cu yho'cy. Pero coo ja'a Jesucristo hajxy hoy xñähho'túutäm, paady yø'ø jecymiädia'agy hajxy jaduhñ xquia'a hanéhmänä, ja'a Moisés jecy quiujáhyyäbä.

⁵ Jaduhñä Moisés jecy quiujahy coo judíoshajxy pedyii quiudiúnät nebiaty hänajty tøø quiujaay. Jaduhñägä hoyhajtä weenhajt hajxy piáadät. ⁶ Coo hajxy nmäbøjcämät maa Jesucristocøxpän, jaduhñä hoyhajtä weenhajt hajxy nbáatämät. Ja'a Diosmädia'agy jaduhñ mänaamb. Pero cab hajxy ndaj nmáayyämät: “Pøn jim nõcxäp tsajpootyp coo yajnähwatspä wioomänácät.” ⁷ Ni jaduhñ hajxy nga'a taj nga'a máayyämbät: “Pøn jiiby hädá'agäp møjcu'uhaam coo ja'a yajnähwatspä wioobédät, jiiby maa ho'ogyjiäya'ay yháañämähajxy yhitiän.” Paady hajxy jaduhñ

nga'a taj nga'a máayyämät je'eguiøxpä coo Jesucristo yaa tøø yhoonä hädaa yaabä naaxwiin, coo hajxy hoy tøø xñähho'túutänä, møød coo jadähooc jiuujypiøjtägajch. Hix, jaduñ hajxy tøø xyajnahwaats tøø xyajcuhwáatsäm. ⁸ Nägooyä hajxy jaduñ nmäbøjcämät coo Jesucristo hajxy tøø xñähho'túutäm, jaduñ hajxy nnähwáatsämät. Cab hajxy jaduñ pøn xñámáayyämät coo nahwaatstaact hajxy wiingtuum nhøxtáayyämät. Cab hädaa mädia'agy jaduñ ñä'ägä tsipä. Howyiinjuøøñä hädaa mädia'agy jaduñ. Jaduñ højts nnä'ägä yajnahixø'øyhaty. ⁹ Coo hajxy mejtstu'u ngudiüunämät, mänit hajxy nnähwáatsämät. Je'eçh jaduñ nnänøømby mejtstu'u, coo hajxy nnägápxämät cu'ughagujc coo Jesucristo hajxy nWiindsøn hájtäm, møød coo hajxy nmäbøjcämät hamuumdu'joot coo Dios ja'a Jesucristo yagjuujypiøjtägajch mänaabä hánajty tøø yho'oguiän. Coo Dios ja'a Jesucristo jaduñ yagjuujypiøjtägajch, jaduñ hajxy nnajuøøyyäm coo Dios ja'a Jesucristo quiumay, møød pønjaty ja'a Diosmädia'agy mäbøjp ja'a Jesucristocøxpä. ¹⁰ Coo hajxy jaduñ nnä'ägä mäbøjcämät hamuumdu'joot, jaduñä Dios hajxy xquiumáayyämät. Y coo Jesucristo hajxy nmädiáacämät cu'ughagujc coo hajxy nWiindsøn hájtäm, mänit hajxy nnähwáatsämät.

¹¹ Jaduñä Diosmädia'agy miäna'añ: “Pøn jaduñ jaançh mäbøjp ja'a Jesucristocøxpä, je'eds jaduñ päda'agáañäp hodium ja'a Diósäm.” ¹² Hix, tu'cuhdujt højtsä Jesucristo xyhíxäm, møødä judíoshajxy, møødä ca'a

judíoshajxypä. Tu'cuhdujt højtsä Jesucristo jaduhñ xyhuunghájtäm. Coö højtsä Jesucristo nba'yáaxämät coö nbojpä ngädieey hajxy xyajnáhwáatsämät, tsipcøxp højts jaduhñ xñäxú'utsämät, tsipcøxpä mayhajt jaduhñ tiúnät maa højtscøxphájtäm. ¹³ Jaduhñä Diosmädia'agy miänáangumbä: “Pøñä Jesucristo pa'yaaxp, hodium je'eduhñ piäda'aga'añii ja'a Diósäm.” ¹⁴ Pønjaty ca'a mädoobnä ja'a Jesucristocøxpä, cabä Jesucristo hajxy jaduhñ hoy miänuu'xta'aga'añ. Tøyhajt jaduhñ. Pø cahnä hajxy jaduhñ miädoyhaty coogä Jesucristo hajxy tøø xñähho'túutäm, cab hajxy hoy miäbøga'añ. Pø cahnä hajxy yajwiingapxø'øyii ja'a Jesucristocøxpä, cab hajxy hoy miädowa'añ. ¹⁵ Ja'a Diósädsä cugapxy quejx coö ja'a miädia'agy yajwá'xäxät maa jäya'ayhajxiän, ja'a cahnä hajxy hánajty miädoybä. Jaduhñ jim myiñ cujaay maa Diosmädia'aguiän: “Pønjatiä Diosmädia'agy tøø miädoy coogä Dios yajnáhwa'açh pønjatiä Dios pa'yaaxp, paady hajxy xioonäda'agy coö hajxy jaduhñ tøø miädoonä. Jaançh tehñ yhoy jaduhñ coö Diosmädia'agy jaduhñ wia'xy.”

¹⁶ Pero cabä jäya'ayä Diosmädia'agy hajxy nägøxiä tøø miäbøcy ja'a Jesucristocøxpä. Jaduhñä Isaías jecy quiujahy: “Dios, tøø miäch mmädia'agy nja yajwa'xä, pero cab pøn tøø miäbøcy.” ¹⁷ Mayhagajptä Diosmädia'agy tøø wia'xy ja'a Jesucristocøxpä. Tøø jäya'ayhajxy may miädoonä. Näje'e hajxy hoy tøø wyiinjuø'øy. Je'eds hajxy jaduhñ tøø miäbøcy. Coö hajxy quia'a mädoówät, cab hajxy jaduhñ miäbøgät.

18 Hoorä, ja'a judíoshajxy, tøyhajt jaduhñ coo hajxy je'e miädóyyäbä. Haa ca'a, jaduhñ jim myiñ cujaay maa Diosmädiá'aguiänä: “Wiinduhmyhagajptä mädia'agy tøø wia'xy ja'a Dioscøxpä.” 19 Y jia wiinjuøøyy ja'a judíos ja'a mädia'agy hajxy jaduhñ ja'a Jesucristocøxpä. Pero cab hajxy miäbøjcy. Ja'a jäya'ayhajxy ca'a judíospä, je'eds hajxy jaduhñ mäbøjc. Jaduhñä Moisés jecy quiujahy coogä judíoshajxy ñämaayyä ja'a Diósäm: Mbejxyp mijts pønjaty ca'a judíoshajpä cóogøch tyijy nga'a cu'ughaty.

Pero ngu'ughadáambiøch hajxy je'e. Jaduhñ mijts mnänømy cooc tyijy hajxy tii quia'a jaty quia'a najuø'øy.

Pero nnäxuudsáambiøch hajxy je'e, paady mijts mjootma'ada'añ,

nømä judíoshajxy jecy ñämaayyä. 20 Mänitä Isaías høxhaam jiaac cujahy coogä Dios miänaañ:

Pønjetiä nähwaatstaact hijty ca'a høxtaaby, tøøchä nmädia'agy hajxy xmiäbøjcänä.

Cábøch hajxy hijty xyajtøy, pero tøøch hajxy nya-jwiinjuøøñä cooch hojioot njaanç tehñ miøødä.

21 Jaduhñägä Dios miänáangumbä: “Yø'ø judíoshajxy, tøøch hajxy jaduhñ nja wi'i miänuu'xta'agy cooch nmädia'agy hajxy xmiäbøjcät. Pero cab hajxy jaduhñ ñä'ägä mäbøga'añ. Jaanç tehñ xiexä quiopcä tiaatsc-hajxy jaduhñ”, nømä Dios jecy miänaañ.

11

1 Pero cábøch nmäna'ana'añ coo judíoshajxy tøø ñajtshixø'øyii ja'a Diósäm. Caj pues, caj

tiähoocnajtshixø'øyyä; paquiä hajxy ñajtshixøøyyä. Haa ca'a, judíoshájpøch høøçhpä. Abrahámhøch nhaphajt ndeedyhajt. Y ja'a Benjamínhajpä, møød je'eçh nhaphajty ndeedyhajty. Ja'a Abraham yhap yhoc je'ebä, ja'a Benjamínhajpä. ² Cab højtsä Dios tøø xñajtshixø'øyy, højts judíoshajpä. Hix, jequiän højtsä Dios xyajnáhdijy coo højts hánajty xquiü'ughada'añ. Jaduhñ jim myiñ cujaay maa Diosmädia'aguiän coogä Elías ja'a miägunaax jecy ñäxø'øwøøyy, ja'a judíoshajxy, ja'a Diosmädia'agy hajxy hánajty quia'a mäbøgaambiä. Ja'a Elías, jequiän je'e quiuguexyhajtä Diósäm. Pia'yaaxypä Elías ja'a Dios hánajty coo jaduhñ miänäxø'øwøøyy: ³ “Dios, yø'ø judíoshajxy, haxøøg hajxy tøø jiatcø'øyy. Tøø miich mguguexyhajxy xyagho'cä. Tøø tsaamaa'xy hajxy yajma'ady maa animalho'ogy hajxy hijty ñ'ologuiän coo miich hajxy hijty xwyiingudsähgø'øyy. Nägøxiä jäya'ayhajxy tøø yagho'ogyii, ja'a miich hajxy hijty xwyiingudsähgøøbiä. Nidiühmhøch tøø nmähmø'øyy jujcy. Høøçhpaady hajxy xjia wi'i yagho'ogaambä”, nømä Elías ja'a Dios jecy ñämaayy. ⁴ Mänitä Dios yhadsooyy: “Caj tiøyyä cooçh miich nidiuhñ xjiaac wiingudsähgø'øyyñä. Jé'enøçhä jäya'ayhajxy xwyiingudsähgø'øyyñä ja'a hajxy näjuxtujmilpä. Cabä Baal hajxy wyiingudsähgø'øyy. Quepychech je'e ja'a Baalhajpä”, nømä Dios jecy miänaañ. ⁵ Ja'a judíoshajxy, jequiän hajxy jaduhñ yajnáhdijj ja'a Diósäm coo hajxy hánajty quiu'ughada'añii. Paady hajxy jaduhñ quiu'ughadyii coo Dios hojiot jiaançh tehñ miøødä. Pero näweeñtiä

judíos ja'a Dios miädia'agy hajxy miäbøjcä, caj ñämayyä. Jäda'anäbaadyñä, jiinä judíos ja'a Dios miädia'agy hajxy näje'e miäbøjcä. Je'enä hajxy quiu'ughadyiinä ja'a Diósäm. Coö hajxy jaduhñ ñäxuučhii, paady hajxy je'enä wioowhidyii, jaduhñä Dios miädia'agy tehngajnä miäbøjcäxät. ⁶ Jaduhñä judíoshajxy yajnähdijjä coö ja'a Dios miädia'agy hajxy miäbøjcät ja'a Jesucristocøxpä. Paady hajxy jaduhñ yajnähdijjä je'eguiøxpä coö Dios hojiot miøødä, ca'a jie'eguiøxpä coö hajxy hoy jäya'ayhaty. Coö jäya'ayhajxy häxøpy ñäxuučhii ja'a Diósäm je'eguiøxpä coö tyijy hajxy hoy jäya'ayhaty, cab hajxy jaduhñ cu nmänáañäm coö Dios hojiot miøødä.

⁷ Hix, näje'e judíoshajxy yajnähdijjä coö hajxy ñähwá'adsät näweeñtiä. Jaduhñä Dios miädia'agy hajxy miäbøjcä ja'a Jesucristocøxpä. Ja'a judíoshajxy nämaybä, cab hajxy jaduhñ yajnähdijjä, hoy hajxy hñajty jaduhñ jia wi'i ñähwa'adsa'añ. Hix, xeix ja'a quiopcä tiaatsc-hajxy jaduhñ. Cabä Dios miädia'agy hajxy miäbøjcä ja'a Jesucristocøxpä. ⁸ Jaduhñ jim myiñ cujaay maa Diosmädia'aguiän: "Tøø quiopcä tiaatsc-hajxy yajxéjxäxä ja'a Diósäm. Jaduhñ hajxy yhity nebiä wiindspän nebiä cuhnatpän høxtä jäda'anäbaadyñä." ⁹ Jaduhñä David jecy quiujahbiä:

Xøødsuu ja'a judíoshajxy naxy yagjajtäp. Jaduhñäc tyijy ja'a Diosmädia'agy hajxy hoy quiuidiuñ.

Jaduhñäc tyijy hajxy quiumayii ja'a Diósäm. Pero ween hajxy hoy quiumädoy. Hix, cab hajxy tøyhajt miäbøga'añ.

10 Ween hajxy jaduñ jiaty nebiä wiindspän nebiä xoodspän.

Ween hajxy ni mänaa quia'a wiinjuø'øy nebiä pio-jpä quiädieeyhajxy ñähwá'adsät.

Jaduñnä David jecy quiujahy.

11 Hoorä, nämayyä judíoshajxy tøø quia'a mæbøcy ja'a Jesucristocøxpä. Pero cab hajxy nägøxiä ñajtshixø'øwa'añii ja'a Diósäm. Cab hajxy nägøxiä quiumädowna'añ. Pero jaduñnä Dios wyiinmaayy coo jäya'ayhajxy ween miæbøcy ja'a Jesucristocøxpä, ja'a hajxy ca'a judíospä. Coos ja'a ca'a judíoshajxy ñähwaatsnä, paadiä judíoshajxy näje'e jia mänaambä coo hajxy ween ñähwáatspä. 12 Coos judíoshajxy quia'a mæbøjcy ja'a Jesucristocøxpä, paady hajxy paquiä ñajtshixøøyyä ja'a Diósäm. Pero mänitä Dios wyiinmaayy coo jäya'ayhajxy ween ñähwa'açh wiinduhmyhagajpt, ja'a hajxy cajpä judíos. Paadiä judíos ja'a quiopcä tiaatsc-hajxy yajxéjxäxä ja'a Diósäm. Paadiä hoyhajtä weenhajt hajxy quia'a mooyyä ja'a Diósäm. Cu miooyyä hajxy jaduñ coo hajxy cu miæbøjcy ja'a Jesucristocøxpä. Pero ja'a jäya'ayhajxy ca'a judíospä, ja'a hajxy jim tsänaabiä wiinduhmyhagajpt, je'edsä hoyhajtä weenhajt mæbøcypiä mooyyä. Hoorä, habaadaamb jaduñ coo judíoshajxy miæbøgaambä ja'a Jesucristocøxpä. Mänit hajxy je'e ñähwa'adsaambä. Jaanç tehñ jiootcujc hajxy jaduñ yhidáañnäbä. Mänitä jäya'ayä hoyhajtä weenhajt hajxy maas may jiaac mo'owa'añii wiinduhmyhagajpt.

13 Mijts jaduñ ca'a judíoshajpä, mijts nyajwiinmädiaagøøñäp. Dióshøch jaduñ tøø xwyiinguexy cooçhä miädia'agy jim nyajwá'xät

maa mijtsän. Xtiunngmóoyhøchä Dios jaduñ. Nägø'ø nädécypiøchä nduung jaduñ nnä'ägä tuñ, ¹⁴ ween mijts nämay mmäbøcy ja'a Jesucristocøxpä, ween mijtsä judíos jaduñ xpiahixy. Coö mijtsä judíos jaduñ xyhíxät coö mijtsä Dios ja'a hoyhajtä weenhajt tøø xmio'oy, mänitä judíoshajxy miäbøgaambä ja'a Jesucristocøxpä. Høøch nmägunaaxhajxy je'e ja'a judíoshajxy. Ween hajxy jaduñ ñähwáatspät neby mijts tøø mnähwa'ačhän. ¹⁵ Coö judíoshajxy quia'a mäbøjcy ja'a Jesucristocøxpä, paady hajxy ñajtshixøøyyä ja'a Diósäm. Paadiä Dios hänäjty tøø wyiinmay coö mijtsä miädia'agy mmäbøjcänät, pønjaty jaduñ ca'a judíospä. Y coö judíoshajxy jaduñ miäbøjcpät ja'a Jesucristocøxpä, mänit hajxy quiuhbøgáanägumbä ja'a Diósäm. Mänit hajxy yagjugyhada'añii homiänaajä ja'a Diósäm neby jaaya'ay jiugyhatiän. ¹⁶ Ja'a judíoshajxy, ja'a Abraham hajxy jecy yhaphajt tieedyhajt. Yhaadshajt tyictshajt ja'a Abraham hajxy jaduñ. Jéquiänä Dios ja'a Abraham quiu'ughajty. Paadiä judíoshajxy jäda'ahaty quiu'ughájtäbä ja'a Diósäm. Jaduñ mäwiinä Abraham miäbaady nebiä quepytyictsän. Y ja'a judíoshajxy, jaduñ mäwiin hajxy miäbaatpä nebiä quepyhaa'xän.

¹⁷ Hoorä, nämayyä judíoshajxy tøø quia'a mäbøcy ja'a Jesucristocøxpä. Paady hajxy tøø ñajtshixøøyyii ja'a Diósäm. Jaduñ mäwiin hajxy miäbaady nebiä olivohaa'x tøø piuhdøjjiän. Jaduñ miädia'agytiägø'øy coö judíos ja'a hoyhajtä weenhajt hajxy quia'a mo'owáanänä ja'a Diósäm. Y mijts ca'a judíospä, jaduñ mäwiin hajxy

mmäbaatpä nebiä yuuc-holivohaa'xän coo tøø yagjøjheedsø'øy maa olivohaa'x tøø piuhdøjjiän. Coo hajxy tøø mmäbøjnä, paadiä Dios hajxy xmiooñä ja'a hoyhajtä weenhajt. ¹⁸ Pero caj mijtsä judíos hawiinmats mbéxät. Ca'a hajxy mniguiumayii. Cab hajxy mmäná'anät: “Cabä judíoshajxy quiu'ughájtänä ja'a Diósäm. Højtsä Dios xquiunuu'xy je'eguiøxpä coo Abraham jecy quiunuu'xä møødä yhap møødä yhoc, ja'a judíoshajxy. Coo Dios ja'a Abraham jecy cu quia'a cunuu'xy, ni mijts hijty xquia'a cunuu'xaambä.

¹⁹ Wehñdä pøn miäná'anät: “Yø'ø judíoshajxy tøø quia'a mäßøquiäbä ja'a Jesucristocøxpä, høøçhcøxpä hajxy tøø ñajtshixø'øyii ja'a Diósäm. Hix, páadyhøchä Dios xchocy cooçh nga'a judíosä. Cabä judíoshajxy chójcänä ja'a Diósäm.” ²⁰ Tøyhajt jaduñ. Paadiä judíoshajxy tøø ñajtshixø'øyii ja'a Diósäm coo hajxy tøø quia'a mäßøcy ja'a Jesucristocøxpä. Y mijts, coo hajxy tøø mmäbøcy, paady mijtsä Dios tøø xquiunuu'xy. Pero ca'a hajxy mniguiumayii coo Dios hajxy jaduñ xñä'ä najtshixøøbiät. Hix, caj mijts hijty hoy mjäya'ayhaty. Coo Dios hojioot miøødä, paady hajxy xquiunuu'xy. ²¹ Jaançh tehñ yajcumayaambä judíoshajxy jaduñ. Paady hajxy jaduñ ñiguiumayii coo hajxy tøø quia'a mäßøcy coo hajxy tsipcøxp ñäxuudsøøjät ja'a Diósäm. Paady hajxy ñajtshixøøyyä ja'a Diósäm, hoyyä Abraham hajxy jecy jia haphajty jia teedyhajty. Jaanä jaduñ mijtspä, mijts ca'a judíospä, coo mijts jaduñ mniguiumáayyäbät, mänitä Dios

hajxy jaduhñ xñajtshixóøbiät. ²² Hix, jiaančh tehñ quiunuu'xypä Dios ja'a quiu'ug. Pero pønjatiä Dios tøø ñajtshixø'øy, je'eds hajxy jaduhñ jaančh tehñ yajcumädowáañäp ja'a Diósäm. Paady mijtsä Dios xjiaančh tehñ quiunuu'xy, coo hajxy mmäbøcy. Pero pø cab hajxy jaduhñ mmäbøgaannä, mänitä Dios hajxy xyajcumädowaambä. ²³ Hoorä, ja'a judíoshajxy tøø quia'a mäbóquiäbä, coo hajxy jaduhñ miäbøjpät, mänit hajxy jadähooc quiu'ughájtägumbät ja'a Diósäm. Haa ca'a, miøødä Dios mäjaa jaduhñ coo hajxy jaduhñ quiu'ughájtägumbät. ²⁴ Hix, ja'a judíoshajxy, Abraham hajxy jecy yhaphajt tieedyhajt. Jéquiänä Abrahamhajxy yajnähdiijä ja'a Diósäm coog hajxy jaduhñ quiu'ughadóøjät ja'a Diósäm, møødä Abraham yhap yhoc-hajxy, ja'a judíoshajxy. Tøyhajt jaduhñ, paadiä Abrahamhajxy paquiä hoy quiu'ughadáañägumbä Diósäm. Y mijts, jaanä jaduhñ mijtsä Dios xquiü'ughájnäbä, hoy mijts hijty jegyhajty xquia'a cu'ughaty. Paady, ca'a hajxy mmäna'añ cooc tyijy ja'a judíoshajxy quia'a cu'ughajtägatsa'añii ja'a Diósäm.

²⁵⁻²⁶ Mägu'ughajpädøjc, nébiøch chamñ nmädia'aga'añän, náamnøchä Dios tøø xñajtscapxøøyyä. Cahnä jäya'ay hädaa mädia'agy hajxy nämay miädoyñä. Paady mijts jaduhñ nhawáañäm, jaduhñ hajxy mga'a niguiumayóøjät, hoyyä Dios hajxy tøø xjia cu'ughaty. Tøyhajt jaduhñ coo judíoshajxy nämay tøø quia'a mäbøcy ja'a Jesucristocøxpä. Pero habaadaamb jaduhñ coo hajxy nägøxiä miäbøgaannä. Mänit hajxy jaduhñ miäbøga'añ coo mijts hänajty tøø mmäbøcy,

ja'a mijts ca'a judíospä, mäduhñtiä hajxy hñanjty mmäbøga'añ. Jaduhñ jim myiñ maa Diosmädia'aguiän:

Mänitä yajñähwaatspä jim choona'añ maa ca-jpt jaduhñ xiøhatiän Siön, maa judíoshajxy chäna'ayän.

Cøxaambä judíoshajxy jaduhñ miäbøga'añ ja'a yajñähwaatspäcøxpä. Cøxaambä piojpä quiädieeybä hajxy ñähwa'adsa'añ.

²⁷ Cooç hajxy jaduhñ nyajñähwá'adsät, mänit jaduhñ tiøjiada'añ nébiøch hajxy hijty tøø nyajwiinwaanø'øyän mänájøch hajxy nmøødyajcuhduquiän hawiinjemy,

nømä Dios miänaañ.

²⁸ Coo judíoshajxy tøø quia'a mäbøcy ja'a Jesucristocøxpä, paady hajxy tøø ñajtshixø'øyii ja'a Diósäm. Y coo hajxy jaduhñ tøø ñajtshixø'øyii, paady mijtsä Dios tøø xyajñähdiyy coo hajxy mmäbøgät ja'a Jesucristocøxpä, mijts ca'a judíospä. Pero, hoyyä judíoshajxy tøø quia'a jagä mäbøcy, tsójcäpnä hajxy jaduhñ ja'a Diósäm je'eguiøxpä coo yhapä tieedyhajxy jecy yajñähdíjjäxä ja'a Diósäm coo hajxy quiu'ughadøøjät. ²⁹ Hix, cabä Dios mänaa yhöhñda'agy. Homiänaajä yajtøjiaty waambaty quiapxy miädia'agy. Y coo Dios jaduhñ jecy miänaañ coogä judíoshajxy homiänaajä quiu'ughada'añii, yejcä Dios ja'a tøyhajt jaduhñ. Hix, cabä Dios ja'a miädia'agy mänaa yajtägach. Jaduhñä tøyhajt hajxy nmøødhájtäm coo Dios jiaançh yajtøjiada'añ waambaty tøø miäna'añ ja'a judíoscøxpähajxy. ³⁰ Mijts ja'a ca'a judíospä, cabä Diosmädia'agy hajxy hijty mmädoyyä. Cabä Dios hajxy hijty mwiingudsähgø'øy. Y coo

judíoshajxy tøø quia'a mæbøcy ja'a Jesucristocøxpä, paadiä Dios hojioot miøødä ja'a mijtscøxpä. ³¹Jäda'anäbaadyñä, cabä judíos ja'a Dios miädia'agy jäda'ahaty miäbøgaanä ja'a Jesucristocøxpä. Coø hajxy jaduhñ quia'a mæbøga'añ, paady mijtsä Dios xñäxuu'tsnä, mijts ca'a judíospä. Hoorä, coø mijtsä judíos xyhíxät coø mijtsä Dios xñäxuu'ch, mänit hajxy jaduhñ miäbøgaambä ja'a Jesucristocøxpä. Mänit hajxy ñäxuudsáanäbä ja'a Diósäm. ³²Jéquiänä Dios jäya'ay yhawaanä nägøxiä coø pojpä cädieey hajxy miøødä, møødä judíoshajxy, møødä ca'a judíoshajxypä. Jaduhñ hajxy jecy yhawáanäxä coø hajxy hawiinmats quiumädówät. Hix, paadiä Dios jaduhñ miänaañ, je'eguiøxpä coø jäya'ayhajxy hånajty nägøxiä ñäxuudsáañii tu'cuhdujt, møødä judíoshajxy, møødä ca'a judíoshajxypä. Coø Dios hajxy häxøpy tøø xquia'a näxúu'tsäm, nägøxiä hajxy hijty ngumädowáañäm.

³³Jaanch tehñ jiajp, jaanch tehñ ñajuøøbiä Dios. Cab hajxy hoy nnä'ägä wiinjuø'owáañäm nebiatiä Dios wyiinmay. Hix, hojiootä Dios jiaanč tehñ miøød coø hajxy nägøxiä tøø xñäxúu'tsäm, møødä judíoshajxy, møød cajpä judíoshajxy. Nägøxiä ja'a hoyhajtä weenhajt hajxy xmio'owáañäm tu'cuhdujt. ³⁴Jaduhñ jim myiñ cujaay maa Diosmädia'aguiän: “Cabä Dios ja'a wyiinmahñdy pøn ñajuøøyyäxä. Cabä Dios pøn miäyajtøy nebiä wyiinmahñdyhädät. ³⁵Cabä Dios pøn miänuu'xyhaty.” ³⁶Hamdsoojootä Dios ja'a naaxwiimbä jecy yhädiuñ møødä jäya'ay nägøxiä. Tijaty yaa jájtäp túunäp hädaa yaabä naaxwiin, ja'a

Dios jaduñ hanehmb coo jaduñ jiadóøjät, coo jaduñ tiunóøjät. Y tijaty jaduñ jadaánäpnä tunáanäpnä, ja'a Dios jaduñ yajtøjiadaamb nebiaty hánajty tøø wyiinmay. Tsøgä Dios hajxy mõj jaančh pädáacäm homiänaajä. Tsøg hajxy homiänaajä wiingudsähgøøyyäm. Amén.

12

¹ Mägu'ughajpädøjc, miøødä Dios hojiot maa højtscøxphájtäm. Chamčh mijts nhane'emy coo hajxy hamuumdu'joot mniyegóøjät Dios quiø'øjooty tiecyjooty. Jaduhnä Diosmädia'agy hajxy hoy mgudiúnät hamuumdu'joot. Jaduhnä Dios hajxy hoy mwiingudsähgø'øwät nebiä Dios hajxy xyajmädsøquiän. ² Ca'a hädaa wiinmahñdy hajxy myajtuñ nebiä jäya'ay wyiinmahñdyhajxy yaajän. Pønjataiä Dios quia'a cu'ughajpy, je'eds hädaa yaabä wiinmahñdy hajxy yajtuumb. Cabä yhaxøøgwiinmahñdy hajxy ñajtshixø'øwa'añ. Ca'a hajxy mbahixy. Hawiinjemybiä wiinmahñdy hajxy jaduñ mmøødhájnäp, je'eguiøxpä coo Jesucristo hajxy mmøødhijnä tu'ugjoot tu'ugwiinmahñdy. Jaduhnä tøyhajt hajxy mmøødhádät tijatiä Dios hajxy xyajmädsøjp coo hajxy mdúnät. Homiänaajä Dios hajxy xyajmädsójcäm coo hajxy hoy njäya'ayhájtämät, coo hajxy hoy ndúunämät. Coo hawiinjemybiä wiinmahñdy hajxy jaduñ nmøødhájtämät, jaduñä tøyhajt hajxy jaduñ nmøødhájtämät tijatiä Dios hajxy xyajmädsójcäm coo hajxy ndúunämät.

³ Mayhajtä Dios jaduñ ñä'ä tuun ja'a høøhcøxpä coočhä cuhdujt jaduñ xmiooyy

cooĉ mijts nmägäp̄x nhané'emät. Ca'a hajxy mniguiumayii cooc tyijy hajxy cøxiä wiinä mjaanĉ teh̄m jiaty. Tijatiä tuungä Dios hajxy tøø xmio'oy, je'eds hajxy mmøjpäda'agäp. Ca'a wiingtuung hajxy mmøjpäda'agy. Hoy hajxy mdúnät nebiatiä Dios hajxy tøø xyajnähdiy. ⁴Hix, nägøxiä ni'xcopc hajxy nmøødhájtäm møødä cø'ødecy, møødä wiinjøjp, møødä copctaatsc. Cab hajxy tiu'ugtuungä; haagä hawiingjaty hajxy tiuñ. Pero haagä tuungpaatp hajxy jaduñ. ⁵Jaduñ mäwiin højts nmäbáatäm nebiä tu'ugni'x tu'ugcopcän coo hajxy tu'cuhdujt nmäbøjcäm ja'a Jesucristocøxpä, hoy hajxy nja nämayhájtäm. Jaduñ hajxy hawiingjaty ndúunäm. Jaduñ hajxy nnibuhbéjtäm hamiñ haxøpy.

⁶Tsøghädaa tuung hajxy hoy yajnócxäm nebiatiä Dios hajxy tøø xyhanéh̄mäm. Mayhajtä Dios jaduñ tiuun coo wiinmahñdy hajxy cøjwiinduum xmióoyyäm nebiaty hajxy ndúunämät. Pønjaty tøø tiuungmo'oyii coo Dios ja'a miädia'agy hajxy yajwá'xät nebiaty hajxy hánajty tøø ñajtscapxóøyyäxä, ween hajxy jaduñ yajwa'xy nebiaty hajxy hánajty piuhbedyii. ⁷Pønjaty tøø tiuungmo'oyii coo hajxy miäbuhbédät, ween hajxy hamuumdu'joot tiuñ. Pønjaty tøø tiuungmo'oyii coo Diosmädia'agy hajxy yajwá'xät, ween hajxy hoy yajwa'xy. ⁸Pønjaty tøø tiuungmo'oyii coo hajxy miäjootcapxmøcpøgät, ween hajxy hoy tiuñ. Pønjaty mäyøø, weenä häyoobä hajxy piuhbety hamuumdu'joot. Pønjaty tøø tiuungmo'oyii coo hajxy miähané'emät maa tsajtøjcän, ween hajxy hoy miähane'emy. Hix, Dios ja'a cuhdujt jaduñ

yejc coo hajxy jaduhñ miähané'emät. Pønjaty tøø tiuunꝓmo'oyii coo mayhajt hajxy tiúnät maa häyoobädøjcän, møød maa yaamꝓto'oxyhajxiän, ween hajxy hamuumdu'joot piuhbety. Møød weenä pa'amjäya'ay hajxy quiuhixy.

⁹ Tsøꝓ hajxy hamuumdu'joot ničhójcäm nibia'häyóowäm. Tsøꝓä haxøøꝓä hajxy najtshixøøyyäm. Tehñgajnä howyiinmahñdy hajxy tsøc tsójcäm. ¹⁰ Hamiñ haxøꝓy hajxy mničhogøøjät mnibia'häyowøøjät neby tu'ugpuhya'ay neby tu'ugpuhdo'oxypän. Hamiñ haxøꝓy hajxy mniwyyiingudsähgø'øwøøjät. Cab hajxy mnibiexøøjät.

¹¹ Hamuumdu'jootä Wiindsón Jesucristo hajxy mmädúnät. Jootcujc hajxy jaduhñ mdúnät. Cab hajxy jaduhñ mänaa mnänuuxø'øwät.

¹² Coo hajxy pøn xchaačhtiúnät, cab hajxy mmøꝓpádá'agät; mmee'xtúgäp hajxy jaduhñ. Mna-juøøby hajxy jaduhñ coo hajxy jim mnøcxa'añ maa Dioswiinduumän. Paady hajxy jaduhñ mx-oondá'agät. Homiänaajä Dios hajxy mba'yá'axät.

¹³ Coo pøn tii yajmaajiádät, naxy hajxy mdehmñ piuhbédät. Je'ečh jaduhñ nnänøømby pøn jaduhñ mábøꝓ ja'a Jesucristocøxpä. Pønjaty jaduhñ mejtsp maa mdøjc-hajxiän, myajtøjtägø'øwäp hajxy je'e. Myajcáyäp myaghú'ugäp hajxy jaduhñ.

¹⁴ Coo hajxy pøn xchaačhtiúnät, cab hajxy mmähanhádät. Pero mmänuu'xtá'agäp ja'a Dios hajxy coo hajxy ween ñähwa'ačh.

¹⁵ Pønjaty xoondaacp, mmøødxoondá'agäp hajxy je'e. Pønjaty jøøby xuu'tsp, mmøødjø'øw mmøødxúudsäp hajxy je'ebä.

16 Tu'ugcopc tu'ugwiinmahñdy hajxy mnim-iøødhidøøját. Cab hajxy pøn mbéxät. Jootcujc hajxy mhídät, hoyyä möjtuung hajxy mga'a jagä møødä. Cab hajxy mänaa mniguiumayøøját.

17 Coö häna'c hajxy xyhäyoowhíxät, cab hajxy myaghawiimbijtagátsät. Hoy hajxy mjäya'ayhádät, jaduñä Dios hajxy jaduñ xquiumáyät; jaduñ mijtsä cu'ug waamb xquia'a nänómät. Pero xwyiingudsähgø'øwäbä cu'ug hajxy jaduñ. 18 Coö mijtsä cu'ug xjia wi'i jiojcapxø'øwät coö hajxy jaduñ mbahíxät nebiaty hajxy haxøøg jiatcø'øyän, cab hajxy jaduñ mbahíxät. Pero coö hajxy waamb xquia'a nämá'awät, mänit hajxy hoy yajxón mmøødmädiá'agät. Cab hajxy pøn mmädsiphádät. 19 Mägu'ughajpädøjc, coö hajxy pøn xyhäyoowhíxät, cab hajxy myaghawiimbijtagátsät. Dios jaduñ yaghawiimbídäp. Jaduñ jim myiñ cujaay maa Diosmädia'aguiän coögä Dios jaduñ miänaañ: "Høøch jaduñ nyaghawiimbídäp." 20 Coö hajxy pøn xmiädsiphádät, cab hajxy mmädsiphajtagátsät. Jaduñä Diosmädia'agy miäna'añ: "Pø yähó'cäbä häna'c ja'a miich hänajty jaduñ xmiädsiphajpä, myajcáyäp myaghú'ugäp jaduñ. Pø tødsøøyyäp, mmó'owäbä nøø. Coö jaduñ mgudiúnät, hoyhoyyä häna'c chähdiúnät, ja'a miich hänajty jaduñ xmiädsiphajpä." 21 Nägüeentä hajxy mhídät, cabä haxøøgpä hajxy myaghawiimbijtagátsät. Coö hajxy jaduñ mjatcø'øwät, myajcähxø'øgäp hajxy jaduñ coö mhaxøøgwiinmahñdy hajxy hänajty tøø mbadu'ubøjcumbä. Pero coö häna'c hoy yajxón mmägäpxät, ja'a mijts hänajty xmiädsiphajpä,

jaduhñ hajxy myajcähxø'øgät coo hawiinjemybiä wiinmahñdy hajxy hñajty mmøødhajnä. Mänitä Dios jaduhñ xquiumáyät.

13

¹ Tsøg hajxy nägøxiä cudiúunäm nebiatiä cuduunğ hajxy xyhanéhäm. Hix, Dios ja'a cuhdujt møc møød. Je'e ja'a cuhdujt yejp jadähooc. Pønä cuhdujt møød, paady jaduhñ miøødä coo tøø mio'oyii ja'a Diósäm. ² Pøn jaduhñ ca'a cudiunaamb nebiatiä cuduunğ jia hane'emiän, quiumadowaamby hajxy je'e. Hix, ja'a Dios ja'a cuduunğ pädaac coo yhané'emät. Jaduhñds je'e, pø cab hajxy jaduhñ mgudiuna'añ nebiatiä cuduunğ yhane'emiän, jaduhñ miäbaady coo Dios miädia'agy hajxy mga'a cudiunaanä. ³ Pønjaty hoy wädijp, cabä cuduunğ hajxy chähgø'øy. Pero pønjaty hoy ca'a wädijp, je'eds mäßøcypiä tsähgøøby. Coö hajxy hoy mwädítät, mänitä cuduunğ hajxy xquiumáyät. Cab hajxy jaduhñ xchaaçhtiúnät. ⁴ Hix, ja'a cuduunğhajxy, moonsähátap hajxy je'e ja'a Diósäm. Paady hajxy jaduhñ tiuñ, coö mijts hajxy jaduhñ xwioowhídät. Jaduhñä cuhdujt hajxy tøø mióoyäbä coö mijts hajxy xyajcumädówät coö mijts hñajty tøø mgädieey. Paady hajxy jaduhñ mdsähgø'ówät. ⁵ Naxy hajxy mdehm quiudiúnät nebiatiä cuduunğ hajxy xyhane'emiän, coö Dios hajxy jaduhñ xñä'a yajcumädówät. Jaanä jaduhñduhmbä, coö hajxy hamdsoo mnajuø'øy coö jaduhñ yhahixø'øy coö hajxy hoy mwädítät, paady hajxy jaduhñ mgudiúnät waambatiä cuduunğ hajxy xyhane'emiän. Coö hajxy jaduhñ mga'a

cudiúnät, cab hajxy jootcujc mhídät, je'eguiøxpä coo hajxy hänäjty mnajuø'øy hamdsoo coo hajxy hänäjty tøø mgädieey. ⁶ Jaaná jaduhñduhmbä, tsipcøxp hajxy mnähjuudiú'udät tijaty häna'c hajxy xyajnämaaby coo hajxy mnähjuudiú'udät. Hix, ja'a Dios ja'a cuhdujt jaduhñ yejc coo mijtsä häna'c jaduhñ xyagjúyät.

⁷ Hahixøøby jaduhñ coo cuduung hajxy mmájúyät nebiaty hajxy xyajnäma'ay. Jaaná jaduhñ yhähixøøbiä coo cuduung hajxy mwiingudsähgø'øwät, miøjjä miuutscä.

⁸ Naxiä mnuu'xy hajxy mdehmñ jiah-miédsät. Naxy hajxy mničhogøøjät nebiä tu'ugpuhya'aybän, nebiä tu'ugpuhdo'oxypän. Hix, pøn wiinghäna'c tsojp, hoy jaduhñ quiudiuñ nebiatiä Dios hajxy xyhanéhmäm. ⁹ Jaduhñä Diosmädia'agy miäna'añ: “Pø jimñ miich mdo'oxiøjc, cabä wiingpä mmøødhídät. Cab mmäyaghó'ogät. Cab mméedsät. Cabä mmädøjcä jie'e mhadsójcät.” Hoorä, coo wiinghäna'c mdsógät hamuumdu'joot, hoy jaduhñ mgudiúnät nébiøch naamñä tøø nmädia'aguiän. ¹⁰ Hix, pøn wiinghäna'c jaançh tsojp hamuumdu'joot, cab jaduhñ mänaa yhäyoowhixa'añ. Hoorä, coo wiinghäna'c mjaançh tsógät hamuumdu'joot, hoy ca'xy mgudiúnät nebiä Dios yhane'emiän.

¹¹ Naxy hajxy jaduhñ mdehmñ ñičhogøøjät. Hix, mnajuøøby hajxy jaduhñ coo tøø jiecy mänaa hajxy tøø mmäbøquiän. Habáatnäp jaduhñ coo Jesucristo hajxy miñ xyajpäð'øgáañäm, coo hajxy jimñ xyajnøcxáañäm tsajpootyp. Nägüeenä hajxy jaduhñ mwädítät. Hix, cab hajxy nnajuøøyyäm

mánaa Jesucristo yaa quiädaactägatsa'añ, coo hajxy jaduhñ xñä'a nähgädaacpéjtämät. Hix, coo jaduhñ quiädaactägátsät, mänit hajxy xyajtøyhajtyegáañäm. ¹² Habáatnáp jaduhñ coo hajxy yaa ndsoonáañäm, coo hajxy jim nnøcxáañäm tsajpootyp. Tsøcxä ja'a haxøøgpä hajxy najtshixøøyyäm neby hajxy yaa tøø njäya'ayháltäm, cahnä Dios hajxy hánajty nwiingudsähgøøyyäm. ¹³ Tøø Dios hajxy xyajnähdíjjäm coo hajxy homiänaajä njugyháltämät neby je'e jiugyhatiän. Paadiä Diosmädia'agy hajxy hoy nbanøcxáañäm. Tsøcxä hajxy hoy wädíjtäm, ca'a jiaduhñä nebiä häna'c-hajxy hagoonstuum wädíjpän. Cab hajxy mhaxøøghu'ug mhaxøøgjøø'xät. Cab hajxy comjaty mhú'ugät. Cab hajxy jim mnøcxät maa cuhhiñdo'oxiøjc-hajxiän. Tsøgä to'oxiøjc hajxy wiingudsähgøøyyäm. Hix, ja'a cu'ug hajxy xyhíjxäm neby hajxy njäya'ayháltäm, pø hoy, pø caj. Cab hajxy haxøøg mnä'ägä jatcø'øwät. Cab hajxy pøn mmähänhádät, hoy hajxy jia mäyøøjä que mijts. Cab hajxy tii mmädsibø'øwät. ¹⁴ Ja'a Jesucristo hajxy nWiindsøn hájtäm. Je'e hajxy xyhanéhäm. Jaançh tehñ yhoy je'e wyiinmahñdyhaty. Naxy hajxy jaduhñ mdehm miøødhídät tu'ugjoot tu'ugwiinmahñdy. Jaduhñä mhaxøøgwiinmahñdy hajxy hoy mhøxhíxät. Jaduhñ hajxy hoy mhäna'c-hádät.

14

¹ Jii jäya'ayhajxy näje'e, cahnä Diosmädia'agy hajxy hoy yhabøcyñä, hoy hajxy tøø jia mäbøcy ja'a Jesucristocøxpä. Hahixøøby jaduhñ coo

hajxy mmägu'ughádät. Pero cab jaduñ yhahixø'oy coo mädia'agy hajxy mmøødyajyónät ja'a cuhdujtcøxpä. ² Pønjetiä Diosmädia'agy hoy tøø yhabøcy, ñajuøøby hajxy je'eduhñ coo jaduñ yhawiinmatsä coo hotyijä mgáyät. Pero pønjaty hoy tøø quia'a habøcy, cábac tyijy yhooyä coo tsu'uçh ndsú'tsämät. Páadiäc tyijy quia'a hoyyä coo tsu'uçh ndsú'tsämät, yajnajuøøby jaduñ coo häna'c ja'a tsu'uçh hajxy hánajty tøø quiunuu'xy maa habojtsnaxy wyiinduumän. Jadúñäc tyijy miäbaady néjjiämä habojtsnaxy jaduñ mwiingudsähgøøbiän. ³ Hoorä, pø mdsu'chp miichä tsu'uçh, cab jaduñ mbéxät ja'a häna'cä tsu'uçh ca'a tsu'tspä. Jaaná jaduñduhm̄bä, pønä tsu'uçh ca'a tsu'tsp, cab jaduñ waamb ñämä'awät ja'a häna'cä tsu'uçh tsu'tspä cooc tyijy jaduñ quiädieey. Haa ca'a, ja'a Dios yhuung je'ebä. ⁴ Cabä cuhdujt jaduñ myiñ coo waamb mnämä'awät pønä Diosmädia'agy panøcxp. Haa ca'a, ja'a Dios ja'a mioonsä je'ebä. Jagooyyä Dios cuhdujt jaduñ miøødä coo miäná'anät pø hoyyä mioonsä quiudiuñ, pø caj. Hamdsoojä Dios jaduñ ñämä'awät neby hoy wiädítät. Haa ca'a, ja'a Dios je'e hanehm̄b.

⁵ Näje'ejä jäya'ayhajxy miäna'añ coo poo'xxiø jyijä mädyii hajxy yhamajtsç-hádäp. Näje'e hajxy miänaambä coo Dios hajxy homiänaajä nwiingudsähgøøyyämät. Pero mijts, jaduñ hajxy mgudiúnät nebiä Dios hajxy hamdsoo tøø xyajwiinjuø'oyän. ⁶ Hix, pønjaty jaduñ mänaamb coogä poo'xxiø jyijä, nägüeeñtä hajxy jaduñ wiädity ja'a poo'xxiøjooty. Jaduñä Dios hajxy

wyiingudsähgø'øy. Jaanä jaduñduhmbä, pønjaty jaduñ mänaamb cooc jaduñ quia'a cädieeyä coo tsu'učh ndsú'tsämät, hoy hänäjty tøø jia cunuu'xyii maa habojsnaxy wyiinduumän, mioobiä Dios Dioscujú'uyäp jaduñ coo jaduñ yajcayii. Jaanä jaduñduhmbä, pøñ jaduñ mänaamb cooc jaduñ quia'a hoyyä coo tsu'učh ndsú'tsämät, jaanä jaduñä Dios Dioscujú'uyäp mioobiä coo jaduñ yajcayii.

⁷ Coo Diosmädia'agy hajxy nmäbójcäm ja'a Jesucristocøxpä, paady hajxy xmioonsähájtäm. Paady jaduñ quia'a hahixø'øy coo hajxy njäya'ayhájtmät nebiä nhamdsoojoot hajxy chójcäm. Ni ja'a cuhdujt hajxy nga'a møødhájtäm coo hajxy hamdsoo nniyajnähdíjjämät mänaa hajxy nho'ogáañäm ndägoyyáañäm. ⁸ Ja'a Jesucristo hajxy xmioonsähájtäm mäduhñtiä hajxy yaa njugyhájtäm, hoy ñejpiä hajxy cu nja jajt cu nja habéjtäm. Y coo hajxy nho'c coo hajxy ndägóoyyämät, je'enä hajxy hänäjty xmioonsähadáañäm homiänaajä. ⁹ Coo ja'a Jesucristo hajxy xñähho'túutäm, mänit jadähooc jiuypiojtägajch. Jaduñ hajxy xquiu'ughájtäm, pønjaty jaduñ mäbøjp, møød hajxy tøø yhó'oguiäbä, møød hajxy jaac jujcypia jaac tsuxpä. Jaanä jaduñ hajxy xyhanéhmbä.

¹⁰ Cabä mmägu'ughajpä hajxy hawiinmats mbéxät, hoyyä Diosmädia'agy hajxy hoy quia'a jagä habøcyñä. Cab hajxy pøñ mnämä'awät cooc tyijy hajxy hoy quia'a cudiuñ, hoyyä wiingcuhdujt hajxy jia panøcxy. Hix, coo Jesucristo yaa quiädaactägätsät, mänit hajxy

nägøxiä jim̄ nnaxø'øwáanäm ja'a Jesucristo wyiinduum tøyhajtyejpä. ¹¹ Jaduhñ jim̄ myiñ̄ maa Diosmädia'aguiän:

Nägøxiöchä jäya'ayhajxy nõcxy xwyiinji-jna'awa'añ.

Xwyiingudsähgø'øwáambøch hajxy jaduhñ. Jaduhñhøch hajxy xquiapxpaadaambä cooch̄ nidiuhm̄ nDioshaty. Tøyhajt jaduhñ, nõmä Dios miänaañ. ¹² Jaduhñ hajxy nyajnajuoøyyäm coo hajxy nägøxiä jim̄ nõcxy ndøyhajtyegáanäm Dioswiinduum.

¹³ Cab hajxy tsøc niñänøømänä cooc tyijy ja'a Diosmädia'agy hajxy hoy nga'a panøcxäm. Pero jaduhñ tsøc cudiúunäm nebiatiä mabøjpädøjc-hajxy quiudiuñän, jaduhñ hajxy waamb̄ xquia'a nanøømämät. Pøn̄ jaduhñ mänaamb̄ cooc tyijy quia'a hawiinmatsä coo tsu'uçh̄ ndsú'tsämät, pues, hahixøøby jaduhñ coo mga'a tsú'udsät coo hánajty mmøødhity. Hix̄, wehñdä miich̄ jaduhñ xpiadsú'udsät. Coo miich̄ jaduhñ xjiaançh̄ padsú'udsät, cädiéeyäp je'eduhñ.

¹⁴ Cab jaduhñ quiädieeyä coo tsu'uçh̄ ndsú'tsämät, hoy hánajty tøø jia cunuu'xyii maa habojsnaxy wyiinduumän. Nmøødhøchä tøyhajt jaduhñ. Hix̄, tu'ugmädiá'agyhøchä Jesucristo nmøødhity, ja'a nWiindsøn̄hájtambä. Pero jii jäya'ayhajxy näje'e miäna'añ cooc tyijy quia'a hoyyä coo tsu'uçh̄ ndsú'tsämät. Coo hajxy jaduhñ jiaançh̄ tsú'udsät, ja'a hajxy jaduhñ mänaambä, pues, cädiéeyäp hajxy jaduhñ. ¹⁵ Hoorä, coo miichä tsu'uçh̄ jaduhñ mdsú'udsät, y coo jaaya'ay jaduhñ xpiahíxät, ja'a jaduhñ mänaambä cooc tyijy quia'a hoyyä

coogä tsu'u'uch mdsú'udsät, myajcädiéeyäp miich je'eduhñ. Pø jaançh tøy mdsocy, cab jaduñ myajcädiéeyät, je'eguiøxpä coo Diosmädia'agy miäbøcy. Hix, ja'a Jesucristo jaaya'ay tøø ñähho'tu'udy. Pero coo myajcädiéeyät, wehñdä Jesucristo miädia'agy ñajtshixóøyyäxät. ¹⁶ Y coo jaaya'ay jaduñ myajcädiéeyät, wehñdä miich myajnänómät. Y wehñdä jaaya'ay yajnänóømbät, ja'a Jesucristo miädia'agy tøø ñajtshixóøyyäbä. Jaduhñds je'e, maas hoy hit jaduñ coo tsu'u'uch mga'a nä'ägä tsú'udsät, hoy jaduñ mja najuø'øy coo jaduñ quia'a cädieeyä coo mdsú'udsät. ¹⁷ Coo hajxy tøø nmäbójcäm ja'a Jesucristocøxpä, paadiä Dios hajxy xyhanéhmänä. Hix, cabä Dios waamb miäna'añ coo hajxy hotyijä ngaayy nhúucäm; ni jaduñ quia'a mänaambä coo hajxy tii nga'a caayy nga'a húucämät. Coo Dios hajxy tøø xpiädáacäm hawa'adstuum, paady hajxy hoy njäya'ayhájtäm, paady hajxy jootcuyc nnimiøødhíjtäm, paadiä Dioshespíritu hajxy xyajxoondáacäm. ¹⁸ Hoorä, pønä Jesucristo miädia'agy jaduñ cudiunáañäp, cumayáañäp je'e ja'a Diósäm møødä cú'ugäm. Tsøcxä hajxy jaduñ cudiúunäm nebiä mäbøjpädøjc-hajxy quiudiuñän.

¹⁹ Mägu'ughajpädøjc, tsögä hoybä hajxy tehngajnä høxtáayyäm, jaduñ hajxy jootcuyc nnimiøødhíjtämät, jaduñ hajxy hoy nniguiapxmøcpójcämät, jaduñä Jesucristo miädia'agy hajxy hoy ngudiúunämät hamuumdu'joot. ²⁰⁻²¹ Cab jaduñ quiädieeyä coo hajxy hotyijä ngaayy nhúucämät. Pero pø jii mäbøjpädøjc-hajxy jaduñ näje'e miäna'añ cooc tyijy ja'a tsu'u'uch

hajxy nga'a tsú'tsämät, cooc tyijy ja'a vino hajxy nga'a húcämät, pues, maas hoy jaduhñ coo mga'a tsú'udsät, coo mga'a hú'ugät. Hix, coo hajxy jaduhñ xyhíxät coo hánajty jaduhñ mgay mhu'ugy, wehñdä hajxy jaduhñ xpiahíxät. Y coo hajxy jaduhñ xpiahíxät, cädiéeyäp hajxy jaduhñ. Jaduhñ quiähxó'ögät coo miich hánajty tøø myajcädieey. Y cab jaduhñ yhooyä coo mábøjpädøjc myajcädiéeyät hoy ñä'ä tiiguiøxpä. Hix, jia wi'i pianøcxáanäbä Jesucristo miädia'agy hajxy jaduhñ, y coo hajxy jaduhñ quiädiéeyät, cab hajxy jaduhñ hoy pianøcxät. ²² Hoy miich mja najuø'øyy coo quia'a cädieeyä coo hotyijä mgay mhú'ugät, cab jaduhñ yhooyä coo wiinghána'c mmøødyajtsibó'øwät. Ja'a Dios miich jaduhñ xyhijxp coo hoy mgudiñ. Pøñ jaduhñ najuøøby coo quiumayii ja'a Diósäm nebiä quiuhdujthaty, jootcujc je'eduhñ yhity. ²³ Pero pøñ jaduhñ ca'a najuøøby pø yejpiä Dios cuhdujt jaduhñ coo tsu'uèh ndsú'tsämät, pø caj, coo je'e jiaançh tsú'udsät, cädiéeyäp je'eduhñ, hoy hamdsoo jaduhñ jia mäna'añ cooc tyijy ja'a Dios tøø miäna'añ coo hajxy nga'a tsú'tsämät. Paady jaduhñ miäna'añ, wehñdä tsu'uèh hánajty tøø quiunuu'xyii maa habojsnaxiä wyiinduumän. Jaanä jaduhñduhmbä, hoy ñä'ä tiiguiøxpä, pøñ jaduhñ ca'a najuøøby pø tøø Dios cuhdujt yecy je'eguiøxpä, o pø caj, coo jaduhñ jiaançh jatcó'øwät, cädiéeyäp jaduhñbä.

15

¹⁻² Nnajuøøyyäm højts jaduhñ coo quia'a cädieeyä coo hajxy hotyijä ngaayy nhúcämät. Pero tsøgå nmägu'ughajpädøjc ja'a Diosmädia'agy

jaac yajmábójcäm, ja'a hajxy naamdägø'øy habøjpä, ja'a hajxy jaduñ mänaambä cooc tyijy quia'a hawiinmatsä coogä tsu'učh ndsú'tsämät, coogä vino nhúucämät. Cabä nhamdsoo cuhdujthajtiä hajxy nyaghíjtämät; møødä Dioscuhdujt hajxy nyaghíjtämät. ³ Hix, mänaa Jesucristo yaa yhitiän hädaa yaabä naaxwiin, cabä yhamdsoo cuhdujt hánajty yaghity. Ja'a Tieediä miädia'agy jaduñ quiudiuunä, paady jaduñ chaačhpøjcy. Jaduñ jim myiñ cujaay maa Diosmädia'agiän: “Pønjaty miičh haxøøg xñänøømb, jaduñ mäwiin miäbaady néjjiäm høøch xñänøømbän”, nömä Jesucristo ja'a Tieedy ñämaayy. ⁴ Ja'a højtscøxpä Dios ja'a miädia'agy jecy yajcujahyyä, jaduñ hajxy hoy ngapxtáacämät. Jaduñ højtsä tøyhajt nmøødhájtäm coo Dios yajtøjiada'añ neby jecy yajcujahyyän coo højts jim xyajnøcxáanäm maa wyiinduumän. Coö hajxy jaduñ nnajuøøyyäm coö hajxy jim nnøcxáanäm, paady hajxy hotyijä nme'e'xtújcämät. Cab hajxy tsøc jootmayhájtäm, hoy hajxy cøxypäneppiä cu nja jajt cu nja habéjtäm. ⁵ Ja'a Dios hajxy jaduñ xpiuhbéjtäm coö hajxy jaduñ nme'e'xtújcämät, coö hajxy jaduñ nga'a jootmayhájtämät. Ween mijtsä Dios xpiuhbety coö hajxy jaduñ mbahíxät nebiä Jesucristo hoy yhitiän. Jootcujc hajxy jaduñ mnimiøødhidóøjät tu'ugmädia'agy. ⁶ Jaduñ hajxy tu'ugmädia'agy mhídät coö Dios hajxy mgapxpáadät møj jaanč. Ja'a Dios, ja'a Jesucristo Tieedy je'e. Ja'a Jesucristo hajxy nWiindsønhájtäm.

⁷ Hoorä, nebiä Jesucristo hajxy xchójcäm, jaanä

jaduhñ hajxy hamuumdu'joot nničhójcämbät. Coocu'ug hajxy jaduhñ xyhíxämät coo hajxy hñajty nničhójcäm, jaduhñä cu'ughajxy ñajuø'øwaambä coo Dios miøjjä jiaančhä. ⁸ Jéquiänä Dios jaduhñ miänaañ coogä yajnähwaats yajcuhwaatspä quiexa'añ maa judíoshajxiän. Ja'a judíos ja'a yhapä tieedy hajxy, je'eds hajxy jaduhñ jecy hawáañäxä, møødä Abraham, møødä Isaac, møødä Jacob. Coo Jesucristo yaa quiejxä hädaa yaabä naaxwiin, hoyyä judíoshajxy piuhbodyii. Tøjjajt jaduhñ nebiä Dios jecy miänaañän coo yajnähwaats yajcuhwaatspä hñajty quiexa'añ. Hix, tømiaadiaacpä Dios. Caj mänaa yhøhnda'agy. Tøyhajt jaduhñ. ⁹ Jaanä jaduhñduhmbä, paadiä Jesucristo yaa quiejxä, hoyyä jäya'ayhajxy piuhbéjtäbä, ja'a hajxy ca'a judíospä. Coo hajxy jaduhñ ñäxú'utsäbä ja'a Diósäm, paadiä Dios hajxy møj jaanč quiapxpaady. Jaduhñ jim myiñ cujaay maa Diosmädia'aguiän:

Miičh ngapxpaadaamby møj jaanč näguipxy møød hajxy ca'a judíospä.

Høyháamhøch miičh nwiingudsähgø'øwa'añ, nømä Dios ñämaayyä. ¹⁰ Wiingtuumä Diosmädia'agy myiñgumbä cujaay:

Mijts ca'a judíospä, xoonnda'ag hajxy møødä Dios quiu'ughajxy näguipxy.

¹¹ Jaduhñ cujaay myiñgumbä wiingtuum:

Mijts ca'a judíospä, weenä Dios hajxy møj jaanč mgapxpaady wiinduhmyhagajpt.

¹² Wiingtuumä Isaías jecy quiujáhguiumbä:

Ja'a Isaí yhapä yhoc, minaamb je'e miähane'ema'añ.

Ja'a jäya'ayhajxy ca'a judíospä, je'eds hajxy jaduhñ hane'emáañäp.

Jaaya'ay hajxy jaduhñ jìøbhijxyp coo hajxy min yajnähwa'ads yajcuhwa'adsa'añii, nõmä Jesucristo jecy ñänøømä, møødä jäya'ayhajxy ca'a judíospä.

¹³ Hoorä mijts, coo Diosmädia'agy hajxy tøø mmäbøcy, weenä Dios hajxy hoyhoy xyajxoonda'agy, ween hajxy xyaghity jootcuyc. Hix, tøø Dios hajxy xyhawáañäm coogä hoyhajtä weenhajt hajxy xmio'owáañäm ca'xy pedyii. Hamuumdu'joot hajxy jaduhñ mjøbhíxät. Xpiuhbédbä Dioshespíritu hajxy jaduhñ ja'a miäjaahaam.

¹⁴ Mägu'ughajpädøjc, nmøødhøchä tøyhajt jaduhñ coo hajxy hamuumdu'joot mniçhocy mnibia'häyoyii, møød coo hojioot hajxy mmøødä, møød coo Diosmädia'agy hajxy hoy mwiinjuø'øy, møød coo hajxy mjaty mägapx hane'em.

¹⁵⁻¹⁶ Nébiøch hädaa nocy chamñ ngujaayän, hamøc hadsaäch mijts tøø nmägapxy tøø nhane'emy. Nyagjahmiejchp mijts jaduhñ jadähooc. Nmøødhøchä cuhdujt jaduhñ coöch mijts nyagjahmiédsät. Hix, ja'a Dióshøch jaduhñ tøø xtiuungmo'oy coöchä miädia'agy nyajwá'xät ja'a Jesucristocøxpä jim maa mijtsän, mäduhñtiä hajxy mga'a judíoshaty. Coo jäya'ayhajxy nämay miäbøgät hamuumdu'joot ja'a Dioshespíritu miäjaahaam, mänit hajxy quiumaya'añii ja'a Diósäm.

¹⁷ Jootcújc-høch jaduhñ nnijwiø'øyii coöchä nduung tøø yhoyø'øy, ja'a Dióshøch tøø xmió'oyäbä. Ja'a Jesucristøch jaduhñ xpiuhbejp,

páadyhøch nduunḡ tøø yhojyø'oy. ¹⁸ Jayóoyyøch cham nmädia'aga'añ nebiátyhøchä Jesucristo xpiuhbejty mänáabøchä jäya'ay ja'a Diosmädia'agy nyajmäbøquiän, ja'a hajxy ca'a judíospä. Cábøch nmädia'aga'añ nebiatiä wiinghäna'c-hajxy tøø tiuñ. Mädia'agyháamhøchä jaaya'ay nyajmäbøjcy, møød coochä hoy-yagjuøøñäbä hänäjty nyajcähxø'ogy. ¹⁹ Ja'a Dios, ja'a miäjaahaamä hijxtahnd tøø yajcähxø'ogy hoy-yagjuøøñä. Ja'a yhEspírituhaamä jäya'ay tøø yajmäbøcy. Wiinduhmyhagápthøchä Diosmädia'agy hoy nyajwa'xy ja'a Jesucristocøxpä, coo jaaya'ay hajxy hoy xñähho'túutäm. Jímhøch ndägøøyy wädijpä Jerusalén. Jáguémhøch hoy nwädity. Høxtä jímhøch hoy nwädity maa naax xiøhatiän Iliria. ²⁰ Jayóoyyøch jim tøø nwädity majatiä Jesucristo hänäjty tøø quia'a mädoyhadyiijän. Jadúhnhøch nnä'ägä wädityhaty. Hix, cábøchä Dios xtiuunḡmooyy cooch nwädítät maa wiinghäna'cä Diosmädia'agy hänäjty tøø yajwa'xiän. ²¹ Pønjetiä Diosmädia'agy tøø quia'a mädoj, je'eçh tøø nyajwiingapxø'oy. Jadhun jim myiñ cujaay jaaya'aguiøxpä maa Diosmädia'aguiän, ja'a hänäjty cahnä miädojbä:

Pønjaty ca'a mädoobnä coo Dios ja'a yajnähwaatspä
 tøø quiexy, je'edshajxy jadhun
 mädoyhadaamb.

Ja'a jäya'ayä Diosmädia'agy hajxy hijty
 ca'a mädoobnä, jadhun hajxy ya-
 jmøødmädia'aga'añii coo hajxy ñäxuuchii
 ja'a Diósäm.

²² Tøøch jim mayhooc nja nøcxa'añ maa mijsän

jim̄ Roma. Pero cáboch hijty xñäbaadøøyyä
 cooçh jim̄ nnøcxät. Hix̄, ja'a Diosmädiá'agyhøch
 hijty nyajwa'xyp wiinduhmyhagajpt. ²³ Pero
 tøøch nwädijpädøøñä wiinduhmyhagajpt.
 Mobädájpnoçh jim̄ nnøcxaannä maa mijtsän. Tøø
 jaduhñ majiomøjt yhijnä cooçh jim̄ tøø nja wi'i
 ñøcxa'añ maa mijtsän. ²⁴ Cooçh mábøcy hänäjty
 jim̄ nnøcxa'añ España, mänítøch mábøcy jim̄
 ndu'unaxó'øwät maa mijtsän. Jootcújc-høch
 jaduhñ nnijwiø'øwøøjät cooçh mijts jaduhñ
 nguhíxät. Mänítøch njaac tu'uyo'oyät cooçh
 hänäjty jim̄ nnøcxa'añ España. Mänítäts mijts
 hii xpiuhbédat. ²⁵⁻²⁶ Pero cab jaduhñ choj
 näbaadø'øwa'añ cooçh jim̄ nnøcxät maa mijtsän.
 Hix̄, Jerusalénhøch jayøjp nnøcxa'añ. Xädø'øñhøch
 jim̄ nøcxy nyega'añ. Ja'a häyoobädøjc-høch
 nøcxy nmo'owa'añ, ja'a hajxy mábøjpä. Ja'a
 mábøjpädøjc-hajxy jim̄ tsänaabiä Macedonia møød
 jim̄ Acaya, jaaya'ayä xädø'øñ hajxy yajmujc.
 Høøchä xädø'øñ hajxy xyajmäguexaamb cooçh
 hänäjty jim̄ nnøcxa'añ Jerusalén. ²⁷ Hamdsoojoot
 hajxy yajmujcy, ca'a yhøøchä nnämaayy coo
 hajxy yajmúgät. Hawiinmats jaduhñ coo
 mábøjpädøjc-hajxy piuhbedøøjät, ja'a hajxy jim̄
 tsänaabiä Jerusalén. Hix̄, judíosahajp hajxy je'e.
 Jaaya'ayä Diosmädia'agy hajxy jim̄ mábøjtsohñ
 Jerusalén mänaabä Diosmädia'agy tiägø'øyän
 wädijpä ja'a Jesucristocøxpä. Mänitä jäya'ayhajxy
 høxhaam jiaac mädoyhajty, ja'a hajxy ca'a
 judíospä. Miäbøjc hajxy je'ebä. Paady jaduhñ
 yhawiinmatsä coo ja'a judíosahajxy piuhbedøøjät
 ja'a jäya'ayháxiäm, ja'a hajxy ca'a judíospä.

28 Hoorä, coochä xädø'øñ hänäjty jim̄ hoy tøø nyecy Jerusalén, mänítøch mæbøcy jim̄ nnøcxa'añ España. Mänítøch jim̄ ndu'unaxó'øwät maa mijtsän jim̄ Roma. 29 Y cooch jim̄ nmédsät maa mijtsän, nägø'ø nädécypiøchä Jesucristo xpiuhbeda'añ cooch mijtsä Diosmädia'agy nyajnähixó'øwät, jaduñ hajxy tu'ugmucy nhjttämät jootcujc. Nmøødhøchä tøyhajt jaduñ.

30 Mägu'ughajpädøjc, tu'ugmädia'aguiä Jesucristo hajxy nmøødhjttämä, ja'a hajxy nWiindsønhtëm. Ja'a Dioshespíritu hajxy xyajniçhöjcäm. Huuc tunä mayhajt hajxy maäch høøchcøxpän. Tsögä Dios hajxy hamuumdu'joot mänuu'xtäacäm maaäch høøchcøxpän 31 coochä Dios jim̄ xñäwá'anät Judeanaaxooty maa jäya'ayhajxy ca'a mæbøjpän. Jaduñä Dios hajxy nmänuu'xtäacämbät coochä mæbøjpädøjc-hajxy jim̄ jootcujc xtiøjmó'owät jim̄ Jerusalén cooch jim̄ nmédsät xädø'øñyejpä. 32 Y coo Dios jaduñ miäná'anät, mänítøch jim̄ nwiimbídät, mänítøch jim̄ jootcujc nnøcxät maa mijtsän. Jootcujc-høch jaduñ jim̄ nbóo'xät. Hamiñ haxøpy hajxy mänit nnijjootcapxmøcpøjcämät. 33 Xmióoyyämä Dios ja'a hoyhajtä weenhajt hajxy. Wéenäts mijts nägøxiä xpiuhbety.

16

1 Jim̄høchä nmägu'ughajpä tu'ug chäna'ay maa cajpt xiøhatiän Cencrea. Febe xiøhaty. Diosmädia'agymiäbøjp je'ebä. To'oxiøjc je'eduhñ. Mæbuhbejp jaduñ maa tsajtøjcän. 2 Coo Febe jim̄ miédsät maa mijtsän, naxy hajxy jootcujc mdehm̄ miägu'ugpøgät ja'a Jesucristocøxpä.

Hawiinmats coo hajxy jaduñ mmägu'ugpógät pønñatiä Diosmädia'agy mäbøjp. Mmó'owäbä Febe hajxy jaduñ tijaty yajmaajiajpy. Hix, náxyhøch jaduñ xpiuhbety. Nämays hajxy jaduñ tøø piuhbedyii.

³ Nyajpóo'xypøçhä Prisca møødä Aquila. Tøøch hajxy jaduñ xmiøødtuñ ja'a Jesucristocøxpä.

⁴ Tøøch hajxy jaduñ jim xñäwa'añ mähäñdiuum. Páadyhøçhä Dioscujú'uyäp nmo'oy. Jaduhnä mäbøjpädøjcä Dioscujú'uyäp hajxy yejpä, ja'a hajxy ca'a judíospä, wiinduhmyhagajpt.

⁵ Møødhøçhä jäya'ay jaduñ nyajpoo'xpä, pønñaty jaduñ hamugøøby Dioswiingudsähgøøbiä maa Prisca tiøjc-hajxiän. Møødhøçhä Epeneto nyajpoo'xpä. Jaanç tehñ yhöyhøch je'eduhñ xmiägu'ughaty. Jaayá'ayäts jim mäbøjtsohn ja'a Jesucristocøxpä maa naax jaduñ xiøhatiän Asia.

⁶ Nyajpóo'xypøçhä Mariábä. Jaanç tehñ yhoj jim tiuñ maa mijtsän. ⁷ Nyajpóo'xypøçhä Andrónico møødä Junias. Høøch nmägunaaxhajxy je'e. Näguípxyhøch hajxy hijty xmiøødtsumyçhäna'ay. Hoy piønä jaduñ ñajuø'øy coo hajxy Dyiosquexiä. Paady hajxy jaduñ quiejxä, coo Diosmädia'agy hajxy jaduñ yajwá'xät. Jayøjp hajxy miäbøjcy ja'a Jesucristocøxpä. Høøch høxhaam njaac mäbøjc.

⁸ Nyajpóo'xypøçhä Ampliato. Hóyhøch je'e xmiøødnijootpaadyii ja'a Jesucristocøxpä, ja'a hajxy nWiindsønñájtäm. ⁹ Nyajpóo'xypøçhä Urbano. Näguípxy hajxy je'e xmiøødtuñäm ja'a Jesucristocøxpä.

Nyajpóo'xypøçhä Estaquis. Hóyhøch je'eduhñ xmiägu'ughaty.

¹⁰ Nyajpóo'xypøçhä Apeles. Tøø jiaanç tehñ

miee'xtucy ja'a Jesucristocøxpä. Nyajpóo'xypøch pøn̄jaty jaduh̄n jim̄ tsänaaby maa Aristóbulo tiøjcän, ja'a hajxy mäbøjpä. ¹¹ Nyajpóo'xypøchä Herodiön. Høøch nmägunaax je'ebä. Nyajpóo'xypøch pøn̄jaty jaduh̄n jim̄ tsänaaby maa Narciso tiøjcän, ja'a hajxy mäbøjpä. ¹² Nyajpóo'xypøchä Trifena møødä Trifosa. Tuumb hajxy jaduh̄n ja'a Jesucristocøxpä, ja'a hajxy nWiindsøn̄hajtämbä. Nyajpóo'xypøchä Pérsida. Jaan̄ch teh̄m chójcäp je'e. Hoy jiaan̄ch teh̄m tiuumbä maa Jesucristocøxpän. ¹³ Nyajpóo'xypøchä Rufo møødä tiaj. Jaan̄ch teh̄m yhoyyä Rufo ja'a Jesucristo miädia'agy pianøcxä. Jaduh̄nhøchä tiaj njuøøyyä nébiøch nhamdsoo tajjän. ¹⁴ Nyajpóo'xypøchä Asíncrito, møødä Flegonte, møødä Hermas, møødä Patrobas, møødä Hermes, møødä mäbøjpädøjc jaac jim̄bä. ¹⁵ Nyajpóo'xypøchä Filólogo, møødä Julia, møødä Nereo møødä piuhdo'oxy, møødä Olimpás, møødä Diosmädia'agymiäbøjpähajxy jaac jim̄bä.

¹⁶ Xi'ig xon̄ hajxy mniyajpoo'xøøjät ja'a Jesucristocøxpä. Xyajpoo'xp mijtspä, ja'a hajxy mäbøjpä ja'a Jesucristocøxpä wiinduhmyhagajpt.

¹⁷ Mägu'ughajpädøjc, jii jäya'ayhajxy näje'e wiädity, wiing hajxy yajnähiø'øy; cab hajxy yajnähiø'øy nej mijts tøø mhabøquiän ja'a Jesucristocøxpä. Cabä jioot hajxy xyajmädsocy coo mijts tu'ugmädia'agy mhídät maa Diosmädia'agyquiøxpän. Jaduh̄n hajxy yajnähiø'øy coo wiingmädia'agy hajxy mbadu'ubøgät. Naxy hajxy mdehm̄ ñigwieendähadóøjät maa jaaya'ayhajxy jaduh̄mbän. Cab hajxy jim̄ mnøcxø'øwät

maa jaaya'ayhajxy jaduhmbän. ¹⁸ Hix, cabä Diosmädia'agy hajxy yajnäy ja'a Jesucristocøxpä. Jaduhñ hajxy yajnäy nebiä cu'ughajxy jia mädowna'añän. Paady hajxy jaduhñ yajnäy, yajmäjuyaamb hajxy jaduhñ; jaduhñ hajxy hoy jiatcø'øwa'añ nebiä jioot hajxy choquiän. Hoy yajxon hajxy jia capxy jia mädia'agy. Pero xjia wi'i yajtägoyyaamb mijts jaduhñ. ¹⁹ Hopiønä tøø miädoxyhaty coo mijtsä Diosmädia'agy hamuumdu'joot mmäbøcy ja'a Jesucristocøxpä; päadyhöch jootcujc mnijjäwø'øyii ja'a mijtscøxpä. Jaduhñ mijts nyajmädsocy coo hajxy mnijajcopcø'øwøjät, jaduhñ hajxy hoy mwädität, jaduhñ hajxy haxøøg mga'a jäya'ayhädät. ²⁰ Ja'a Dios hajxy xyaghidaamb jootcujc. Coö hajxy mga'a möjpädá'agät waambatiä höhndaacpä hajxy xjia wi'i yajnäwa'añ, jaduhñä Dios ja'a möjcu'ugong quia'a yajmäjädá'agät. Y cabä möjcu'ugong hajxy nej xtiúunnät. Ween mijtsä Jesucristo ja'a hoyhajtä weenhajt tehngajnä xmio'oy, ja'a hajxy nWiindsøn

²¹ Xyajpoo'xp mijtsä Timoteo. Hööch jaduhñ xmiøødtuumb. Jaanä xyajpoo'xp mijts jaduhñ ja'a Lúciobä, möødä Jasón, möødä Sosípater. Haagä hööch nmägunaaxhajxy je'e.

²² Hööch Tercio, hööch hädaa nocy ngujahby. Jaanä hööch mijts nyajpoo'xpä ja'a Jesucristocøxpä.

²³ Xyajpoo'xp mijtsä Gayo. Yaaç jaduhñ nhity ja'a Gayo tiøgooty. Yejpiä tiøjc jaduhñ coo mäböjpädøjc-hajxy yaa yhamugó'øwät

Dioswiingudsähgøøbiä. Xyajpoo'xp mijtsä Erasto. Jim je'e tiuñ haguyc. Xädø'øñgwieendähajp jim. Møødä hermano Cuarto hajxy xyajpoo'xpä.

²⁴Ween mijtsä Jesucristo ja'a hoyhajtä weenhajt xmio'oy nägøxiä. Amén.

²⁵Hoorä, tsögä Dios hajxy mõj jaanč capxpäatäm. Jaaya'ay mijts hamuumdu'joot xjiaac yajmäbögäp ja'a Jesucristocøxpä. Jadúhñhøch nnä'ägä yajnähixø'øyhaty coo Dios ja'a Jesucristo quiejxy. Jaduhñä Jesucristo hajxy hoy xyajnähwáatsäm nägøxiä, mõødä judíoshajxy, näguipxy mõødä ca'a judíoshajxypä. Tøyhajt jaduhñ. Jéquiänä Dios jaduhñ wyiinmaayy, pero cab jaduhñ choj yajtøjiajty. Paady hajxy nga'a tsoj wiinjuøøyyäm. ²⁶Pero jim jaduhñ myiñ cujaay maa Diosquexyhajxy jecy quiujahyyän. Jim jaduhñ cøxiä quiapxtøy. Naamnä hajxy jaduhñ tøø nwiinjuøøyyäm. Paadiä Dios jaduhñ yhanehmñä coo mädia'agy ja'a Jesucristocøxpä wiá'xät wiinduhmyhagajpt, jaduhñä jäya'ayhajxy nägøxiä miäbögät, jaduhñ hajxy quiudiúumbät. Homiänaajä Dios yhity.

²⁷Jagooyä Dios tøø wyiinmay coo hajxy xyajnähwáatsäm, coo hoyhajtä weenhajt hajxy xmióoyyäm. Ja'a Jesucristocøxpä Dios mõj jaanč quiapxpaadyii cøjxta'axiøø. Amén.

El Nuevo Testamento en mixe de Guichicovi New Testament in Mixe, Isthmus (MX:mir:Mixe, Isthmus)

copyright © 1988 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixe, Isthmus

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixe, Guichicovi [mir], Mexico

Copyright Information

© 1988, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixe, Isthmus

© 1988, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

4e564219-157f-5807-b810-47a15308b8b8